

Передплатуй за ціною 3,50 грн. Умови на стор. 15

ПАРАЛІЗУВАТИ РАДУ:
ПАМ'ЯТКА
КНОПКОДАВА **18**

КОМУ ВИГІДНИЙ СКАНДАЛ
НАВКОЛО ФРАНЦУЗЬКОЇ
ВАКЦИНИ **20**

ЯК ЧИНОВНИКИ
ДЕРИБАНЯТЬ
КИЇВСЬКУ ЗЕМЛЮ **22**

Тиждень

український www.ut.net.ua

СПЕЦПРОЕКТ.
ПАЛАЦИ
УКРАЇНИ
стор. 38

№ 37 (98), 11-17 ВЕРЕСНЯ 2009 р.

Звільнення будуть

Третя хвиля скорочень зачепить
будівельників, банківських
працівників і сферу послуг
Стор. 26

ISSN 1996-1561

9 771996 156002

VOLVO S30 ТА S40 2010 МОДЕЛЬНОГО РОКУ!

3 ПАКЕТОМ ОПЦІЙ
НА СУМУ **4 500 €*** У ПОДАРУНОК**

Volvo. for life

WINNER
Віннер Автомобілів

Пр-т Московський, 24д, Київ, 04073, Україна. Тел.: +38 (044) 496 0 006
volvo@winnerauto.ua, www.winnerauto.ua

* Пакет опцій надається у подарунок лише в період дії Акції з 1 по 30 вересня 2009 року. Розрахунок вартості опцій проводиться у гривнях за курсом НБУ на день придбання автомобіля.
** Під подарунком мається на увазі придбання пакету опцій за 1 гривню. Автомобіль, що зображено, можуть містити додаткове опційне обладнання. Volvo S30, Volvo S40, Volvo XC40, Volvo XC60.

Особиста думка Юрія Макарова

4

Фото тижня Венеція під вітрилами

6

Ва-Нацбанк Політики влаштували атаку на НБУ, щоб отримати емісійну гривню й «потрібний» курс

8

ВПРИТУЛ

Усе, що треба знати про рейдерство

12

Валерій Боровик оцінює нові газові домовленості Путіна і Тимошенко

16

Коматозники До президентських виборів парламент фактично за згодою сторін уведено в коматозний стан

18

Справа національної безпеки За скандалом навколо французької вакцини «Пентаксим» можуть стояти інтереси високих чинів

20

Ломка земельних схем Про видимість боротьби з корупцією

22

Хто на вихід? Кого зачепить третя хвиля звільнень

26

Тільки вперед Укразалізниця не лише збільшує тарифи, а й скасовує зупинки потягів на маленьких станціях

30

Дмитро Горбачов дискутує з Патріархом Московським Кирилом

32

Радянська окупація 1968-го Погляд чеського публіциста на події 41-річної давнини

34

МИ

Велична провінція В очікуванні золоті осені *Тиждень* оглянув найвідоміші або просто красиві маєтки, які варто відвідати в будь-яку пору року

38

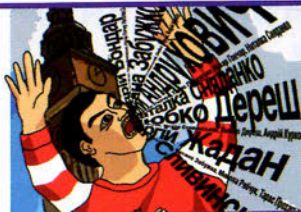
Кирило Галушко оцінює новий підручник з історії

48

НАВІГАТОР

Далеке й близьке Сучасна українська література в польських перекладах

50

ГогольFest-2009 Що варто побачити

56

Відгуки/анонси Вистави, фільми, виставки, книжки, записи

58

Вікторія Герасимчук про «креативне» шкільне виховання

60

Кілька слів від журналістів *Тижня*

66

Життя має сенс!

ПЕРЕДПЛАТИТЬ ТА ОТРИМУЙТЕ ЩОП'ЯТНИЦІ передплатний індекс – 99319

Наша американська мрія

**Юрій
Макаров,
шеф-редактор**

Самоспалення чи еміграція – так стоїть питання для мого приятеля. Зараз він цілком спокійний, розважливий, притомний, але це той спокій, у якому дорослі чоловіки кидаються під танки. Після того як він утратить свій бізнес, у країні йому робити нічого.

Все почалося з того, що його викликали до податкової й показали здалека, не даючи в руки, документ за його нібито власним підписом, згідно з яким він винен державі кількасот тисяч гривень. Потім запросили до іншого кабінету, де запропонували з мінімальними формальностями залагодити проблему. Товариш обурився: папірець був грубою підробкою, печатка ліва, навіть підпис не спромоглися скопіювати як слід. Він подав до суду. Суддя спершу демонструвала адекватність, потім оголосила перерву в засіданні на п'ять хвилин, повернулася за півтори години з червоним обличчям і, ховаючи очі, проголосила ухвалу на користь інспекції.

А тепер трохи про мого товариша. На початку дев'яностих він потрапив на навчання до Сполучених Штатів. Давно помічено, що наші за кордоном швидко всмоктують звичаї нового середовища і стають в Італії більшими італійцями, ніж самі італійці, у Франції – більшими французами, а в Америці – більшими американцями. Одна далека родичка, провівши в місті Х'юстоні, штат Техас, якихось два роки, насмішила мене своїм відвертим жажом: «Він! Збрехав! Під присягою!» Йшлося, зрозуміло, про їхнього тодішнього президента, але якби я не знав її змалечку, то не так дивувався б. Наші верткі, меткі співгромадяни отримують, зокрема, в Америці потужне щеплення тамтешніх цінностей, звичаїв і життєвих пріоритетів, після чого для функціонування на рідних теренах стають малоприсадибні. Ось і мій товариш, дурепа, після повернення замість торгувати ніжками Буша (пам'ятаєте?) чи шукати стежки, щоби до когось присмоктатися, заснував туристичну агенцію. Типовий small business, це була принципова настанова – щоби бути самому господарем, не залежати від дядечка, нікому нічого не бути винним. «Американська мрія», що там казати. Якщо зараз він вийме з обороту суму, яку від нього вимагають, фірму доведеться закрити. Коли американська мрія зіштовхується з україн-

ськими реаліями, відбувається те саме, що й після зіткнення мопеда з потягом.

Навмисне не називаю назви компанії товариша, територіальну належність податкової інспекції та прізвища судді, хоча всі вони в мене є. Річ у тім, що останнім часом повадки українських митарів перевершили «беспредел» семирічної давнини, що отримав у ділових колах назву «азаровщина». Десятки історій, схожих на викладену вище, трапляються щодня й перетворилися на звичайну практику. Йдеться не про авансові стягнення й не про демонстративне неповернення ПДВ. Нині відомство п. Буряка тупо кошмарить вітчизняний бізнес під тим шляхетним приводом, що в умовах кризи треба забезпечити пенсіонерів і бюджетників. А відбувається це на практиці саме так, як у згаданому випадку: погано (поки що) вдягнені, провінційного вигляду й, головне, не надто тямущі в бізнесі хлопці висмоктують з пальця претензії до фірми, після чого вимагають хабара за врегулювання проблеми.

Формально сказати, що в Україні податкове пекло, було б перебільшенням. Страшні податки в Німеччині, але вони логічні й усім зрозумілі. У

Сполучених Штатах податковий прес ускладнюється ще й тим, що в цій сфері діє презумпція винності для бізнесмена: щойно виникає тінь підозри, що ти щось приховав, ти сам мусиш доводити, що не верблюд. Але там так

само є шанси відновити справедливість хоча б через суд, і я особисто знаю випадки, коли дрібненькі підприємці осоромлювали найпотужніше відомство найпотужнішої держави.

Американський (знову!) економіст Артур Лаффер років 30 тому винайшов закон, який тепер має назву «крива Лаффера», – після певної межі збільшення податкового тиску призводить до зменшення надходжень до бюджету: одні бізнеси банкрутують, інші йдуть у тінь. У нас завдання просте: дотягнути до виборів, не відштовхнути любих бабусь. А те, що в процесі сформувалася безконтрольна й необмежена влада, яка діє за власними законами й у власних інтересах, то це ми розберемося після перемоги. Не розберемося. Поки «Вона» там, нагорі, працює, повітря на нижніх поверхах псується, а сморід адміністративному регулюванню не піддається.... ■

НИНІШНІ ПОВАДКИ ВІТЧИЗНЯНИХ МИТАРІВ ПЕРЕВЕРШИЛИ «АЗАРОВЩИНУ»

kmbs

Києво-Могилянська
Бізнес Школа

Інтелектуальна та духовна
розтяжка для лідерів бізнесу

Оновлена програма
Президентська MBA
[для власників бізнесу]

Оновлена програма
Executive MBA
[для топ-менеджерів]

Master in Banking and Finance
[для досвідчених фінансистів]

Корпоративні програми
[для корпоративних клієнтів]

Міжнародні програми
[спільно з бізнес-школою INSEAD та Exeter University]

Програми управлінського розвитку
[Стратегія, Менеджмент, Фінанси, Маркетинг та PR,
Управління людськими ресурсами, Управління за
Теорією Обмежень]

Венеція під вітрилами

Колись засновники потужного торговельного міста-держави й гадки не мали, що їхня твердиня перетвориться на безперервно діючий майданчик для свят. Окрім всесвітньо відомих Венеційського карнавалу, Венеційського кінофестивалю (до речі, найстарішого у світі) та Венеційської біенале світового мистецтва, є сила-силенна конкурсів, фестивалів, фестивальчиків та спортив-

них змагань, бо тамтешнє повітря й декорації будь-якій імпрезі забезпечують унікальну додану вартість. Цього разу минулої неділі в місті стартувала Історична регата Великого каналу – а де ж іще її проводити, як не тут? Єдине, що неможливо у Венеції з технічних причин, – це гонки Формули-1. Землі не вистачить...

Фото: GETTY IMAGES

3 вересня

У Джанкої госпіталізовано перших зі 192 малюків, які отруїлися кефіром у дитсадочках

4 вересня

Долар в обмінниках взяв планку в 9 грн, євро – 13 грн

5 вересня

Петро Симоненко заявив про створення об'єднання лівих сил, до якого увійдуть КПУ, СПУ та... СДПУ(о)

Ва-Нацбанк

Політики влаштували атаку на НБУ, щоб отримати емісійну гривню і «потрібний» курс

ФОТО ОЛЕКСАНДР ЧЕМЕНЬОВ

Блок Литвина, БЮТ і Партія регіонів ініціюють звільнення голови Нацбанку Володимира Стельмаха в судовому порядку. «Ми провели консультації з Адміністративним судом на предмет того, яких заходів ужити стосовно президента Ющенка, щоб змінити керівництво НБУ», – повідомив керівник фракції Блоку Литвина Ігор Шаров. Верховна Рада може звільнити голову Нацбанку тільки за поданням президента (пункт 18 статті 85 Конституції). Формальним приводом депутатської ініціативи стала стрімка девальвація гривні наприкінці серпня – початку вересня. «Віктор Ющенко має або навести порядок у Нацбанку, або сушити сухарі

для своїх підлеглих. У нас на очах розгортаються масштабні афери», – заявив міністр внутрішніх справ Юрій Луценко, відомство якого розслідує факти шахрайства при отриманні банками кредитів рефінансування і проведенні валютних аукціонів НБУ. По суті, 70-річного банкіра роблять крайнім у неспроможності держави втрияти курс гривні в умовах різкого скорочення валютних надходжень у країну. Про об'єктивні причини девальвації нацвалюти *Тиждень* писав у № 36 від 4 вересня 2009 року. Зараз констатуємо, що реальні можливості стримувати девальвацію гривні у Нацбанку обмежені – валютні резерви стрімко худнуть, лише

СКУПИЙ БАНКІР. Стельмах не дасть грошей на Євро-2012

Тиждень в історії

10 вересня 1894 року

Народився Олександр Довженко (помер 25 листопада 1956 року), український кінорежисер, кінодраматург, письменник

11 вересня 2001 року

Наймасштабніша терористична атака на США

12 вересня 1875 року

Народився Олександр Кошиць (помер 21 вересня 1944 року), видатний український диригент

6 вересня

Китайська армія взяла під контроль місто Урумчі, де сталися етнічні сутички

7 вересня

Завершився термін дії 13-відсоткової надбавки до ввізного мита на автомобілі та холодильне обладнання

8 вересня

Верховний Суд відмовив родині депутата Євгена Кушнар'єва у перегляді рішення про амністування його вбивці

9 вересня

Обвалився курс долара. На міжбанку – до 8,42–8,46 UAH/USD

у серпні вони зменшилися на \$764,1 млн (мінус 2,6%). За таких умов НБУ вдається до непопулярних адміністративних заходів, які, найімовірніше, й викликають незадоволення політиків, дотичних до великих фінансових операцій. Зокрема, 8 вересня регулятор принципово змінив стратегію роботи на валютному ринку – відмовився від проведення інтервенцій за заздалегідь визначеним курсом, наближеним до офіційного, і запровадив спеціальні валютні аукціони. Відтепер долари отримуватиме той комерційний банк, який запропонує вищу ціну. Очікується, що внаслідок цього вартість валюти на міжбанку наблизиться до готівкового курсу і це унеможливить спекуляції, які такі мають місце. За офіційними даними, лише в липні комерційні банки заробили 40 млн грн, купуючи долари на міжбанку за ціною 7,75 UAH/USD і продаючи в обмінниках за курсом 8,2 UAH/USD.

Дратує парламентаріїв із табору БЮТ і ПР протидія пана Стельмаха фінансуванню підготовки до Євро-2012 за рахунок перевищення доходів НБУ над його видатками. Верховна Рада подолала вето президента на відповідний закон, відтак депутати чекають не дочекаються, коли між їхніми підприємствами почнуть ділити нацбанківські 10 млрд грн. Однак Володимир Стельмах вважає, що перевищення доходів над видатками становитиме 2009 року лише 800 млн грн, і при цьому виступає проти додаткової емісії.

Хай там як, а 16 грудня цього року каденція далеко не святого Володимира Стельмаха закінчиться і на його місці, найімовірніше, опиниться зговірливіший чиновник. Навряд чи Верховна Рада проголосує за кандидатуру пана Стельмаха, якщо її раптом подасть президент. Хоча сам 70-річний банкір налаштований оптимістично. «За законом я буду змушений написати заяву про звільнення і покласти її на стіл президентові. Але ж він може подати мене на ще один термін, як це, наприклад, зробив Барак Обама з Бенем Бернанке», – заявив голова НБУ на останній прес-конференції. Утім, новообраний президент, чи то Тимошенко, чи Янукович, чи Яценюк, однозначно мінятиме керівництво Нацбанку. Тож наступного року валютний ринок, вочевидь, очікують нові правила гри, а отже, про стабільність гривні можна тільки мріяти.

Володимир Кузнецький

Безвідмовний МВФ

Попри невиконання Україною попередніх домовленостей, Міжнародний валютний фонд не збирається розривати співпрацю з урядом і готовий виділити 15 листопада четвертий транш кредиту обсягом \$3,7 млрд. Однак МВФ знову висунув низку нових вимог до України, виконання яких планує перевірити в жовтні, після чого і вирішить остаточно, давати чи не давати кредит. Окрім традиційної – збалансувати державний бюджет і не допускати зростання його дефіциту – Фонд вимагає від України законодавчо посилити незалежність Нацбанку, підвищити ціни на газ для населення (зараз це неможливо

через заборону суду), вдосконалити пенсійну систему й оподаткування та в жодному разі не збільшувати соціальні виплати. Поза тим, держава має врегулювати ситуацію з проблемними банками «Надра» та Укрпромбанком. Якщо ці вимоги будуть виконані, то Україна не лише отримає четвертий транш кредиту, а й претендуватиме в середині лютого 2010 року на п'ятий – обсягом \$555 млн. Цікаво, що МВФ погодився на корективи спільного з урядом прогнозу на 2009 рік щодо стану української економіки: рівень падіння ВВП збільшено з 8% до 14%, а показник інфляції зменшено з 16% до 13%.

Захищений секс – аморальний

Пропаганду сексу побачила Національна експертна комісія із захисту суспільної моралі у відеороликах кампанії «Не дай СНІДу шанс!», спрямованої на протидію поширенню ВІЛ/СНІД. Особливо збентежило членів комісії гасло «Будь-який секс хороший, якщо захищений!», який буцімто містить ознаки порушення етичних норм і загрозу моральному здоров'ю населення. Також комісія перейнялася впливом на психічний та моральний розвиток дітей і молоді серіалу «Щасливі разом». За підтримкою НЕК звернулася до низки наукових установ, зокре-

ФОТО: UNIAN, АНДРІЙ ПОЛОНІН

ма до Українського науково-дослідного інституту соціальної та судової психіатрії.

13 вересня

Неофіційний Всесвітній день програміста й офіційний День українського кіно

14 вересня 1939 року

Піднявся в повітря сконструйований Ігорем Сікорським вертоліт VS-300

15 вересня 1804 року

Народився Михайло Максимович (помер 22 листопада 1873-го) український історик, етнограф і літературознавець

16 вересня 1658 року

Гетьман Іван Виговський уклав з Річчю Посполитою Гадяцьку угоду

0,2%

дефляції зафіксовано в Україні у серпні. З початку року споживчі ціни зросли на 8,2%

2 тис. км

щодня проїжджало авто голови Тернопільської ОДА Юрія Чижмаря. Міліція розглядає це як зловживання владою

на **52,2** млн грн

контрабанди ювелірних виробів та годинників затримано у VIP-зоні аеропорту Донецька

5 ОБЛИЧ

ГЕННАДІЙ БАБЕНКО
преміював себе по-царськи

Незважаючи на заборону уряду щодо преміювання держслужбовців, мер Сімферополя виписав собі з бюджету міськради 161 тис. грн (щомісяця в середньому по 17 тис. грн).

ВОЛОДИМИР ЛИТВИН
позбувся подарунка Кучми

У відповідь на запитання криворізького студента «Чи потрібні країні пілоти?» спікер ВР зняв з руки і віддав юнакові годинника — подарунок Леоніда Кучми.

ІННА БОГОСЛОВСЬКА
під наглядом СБУ

СБУ стверджує, що заклики «Досить ділити Севастополь! Надамо містові статус українсько-російської території!», розміщені на білбордах депутатки в Криму, є антидержавними.

БОРИС ТАРАСЮК
залишився без запрошення

Голову Народного руху не запросили на святкування 20-ї річниці НРУ, що організовує Секретаріат президента. Тарасюк влаштував собі своє свято.

ГАННА БЕЗЛЮДНА
звільнена з «Інтера»

Експерти стверджують, що звільненням генпродюсера акціонери каналу віддали БЮТу за припинення роботи слідчої комісії ВР щодо «Інтера».

СТИХІЯ

Туреччину заливає

Вода піднялася до двох метрів, десятки загинули

Щонайменше 20 осіб загинуло, тисячі будинків затоплено внаслідок сильної повені на північному заході Туреччини. В районі Стамбула перекрита низка автострад, вода місцями піднялася до двох метрів, тому шляхи більше схожі на бурхливі річки; у деяких районах люди змушені рятуватися на дахах.

ФОТО: AP, UNIAN, АНДРІЙ ЛОМАКІН, УКРІНФОРМ

РЕЙТИНГ

Конкурентоспроможність

Ми її втрачаємо

За останній рік Україна опустилася на десять позицій у рейтингу конкурентоспроможності, посівши 82-ге місце з-поміж 133 країн. На думку експертів Всесвітнього економічного форуму, Україна

втрачає позиції, зокрема, через серйозні економічні проблеми, пов'язані з кризою, слабкість інституційного середовища, нерозвиненість та неефективність фінансових і товарних ринків.

ГРАФІКА: ПАВЛО ПІЛ

P
PAKHARENKO
& PARTNERS

ПАХАРЕНКО І ПАРТНЕРИ

Юридична компанія

Бізнес-центр «Олімпійський»
вул. Червоноармійська, 72, під'їзд 1, поверх 7
03150 Київ, Україна
Тел. (044) 451 83 40 Факс (044) 451 40 48
e-mail: pakharenko@pakharenko.kiev.ua
www.pakharenko.com

Юридична підтримка

в питаннях

- господарського,
- трудового,
- договірної,
- конкурентного,
- митного права,
- а також у всіх аспектах захисту та реалізації прав інтелектуальної власності, боротьба з підробками й піратством, представництво в судах

Офіси в Києві та Лондоні

Надання допомоги клієнтам
в Україні, країнах СНД та Балтії

www.pakharenko.com

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ (МАУП)

НАПРЯМИ (СПЕЦІАЛЬНОСТІ)

- МЕНЕДЖМЕНТ
- УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ
ТА ЕКОНОМІКА ПРАЦІ
- ФІНАНСИ І КРЕДИТ
- ОБЛІК І АУДИТ
- МАРКЕТИНГ
- ПОЛІТОЛОГІЯ
- СОЦІОЛОГІЯ
- ПСИХОЛОГІЯ
- ПРАВО

Конкурсний відбір вступників на I курс здійснюється за сертифікатами Українського центру оцінювання якості освіти, отриманими вступниками в поточному році

Забезпечення підручниками. Одна з кращих бібліотек
Державна акредитація Міністерства освіти і науки України

**Підготовка
до зовнішнього незалежного оцінювання**

МАУП є членом Міжнародної асоціації університетів,
Європейської мережі університетів безперервної освіти,
Інституту міжнародної освіти (США)

03039, м. Київ, вул. Фрометівська, 2, МАУП

(044) 490-95-05, 494-47-47

www.maup.com.ua, iapm@iapm.edu.ua

Нам 20 років!

Ліцензія МОН України АВ №048032 від 10.04.06 р.

Курси валют Новини банків

- * Актуальні дані
- * Прогнози
- * Аналітика

ФІНАНСИ на BIZLIGA.NET

УСЕ, ЩО ТРЕБА ЗНАТИ ПРО

РЕЙДЕРСТВО

18 осіб тяжко поранено, півтори сотні затримала міліція внаслідок сутички за адмінбудівлю винзаводу «Таврія», що виробляє однойменний коньяк. Керівництво підприємства та власник 68% «Таврії», який воліє змінити менеджмент, звинувачують одне одного у рейдерському захопленні заводу. Як прогнозував *Тиждень* (№ 7, 2009), проблема рейдерства під час кризи загострюється.

1 Що таке рейдерство?

Поглинання підприємства або відчуження його майна всупереч волі власника та менеджменту, яке ще можна назвати недружнім поглинанням. Є рейдерство «біле», коли рейдер цілком законно, щоправда без відома засновників, скуповує акції та боргові зобов'язання компанії; «сіре» – коли один зі співвласників підприємства відбирає частку в іншого; «чорне» – майно відбирають сторонні особи шляхом шахрайства, підкупу чиновників і насилля.

2 Звідки і коли прийшло в Україну?

Є популярна версія, що рейдерство прийшло

БИТВА
ЗА «ТАВРІЮ».
Так ділять
коньячний
завод

в Україну в середині 2000-х із Росії. Насправді тоді з РФ до України перекочували тільки термін «рейдерство» та кілька напівкримінальних структур, що спеціалізуються на недружніх поглинаннях.

На теренах колишнього СРСР недружні поглинання практикувалися ще в 1980-х із появою перших комерційних структур – підпільних цехів, потім легальних кооперативів тощо. Наприкінці 1990-х – на початку 2000-х так зване рейдерство супроводжувало переділ власності між великими фінансово-промисловими групами.

3 Які найпоширеніші сценарії рейдерських захоплень підприємств?

Через капітал – купивши частку в статутному фонді, рейдер має можливість впливати на призначення/звільнення менеджменту, прийняття рішень і претендувати на активи.

Банкрутство – рейдери скуповують боргові зобов'язання підприємства, одночасно подають їх до сплати, провокують банкрутство й отримують контроль над активами жертви.

Через менеджмент – підкуплене керівництво виводить активи і фінансові потоки компанії в структури рейдера або укладає збиткові угоди, провокуючи банкрутство.

Ключовий інструмент під час виконання всіх сценаріїв – судові рішення, часто незаконне.

4 Які об'єкти можуть зацікавити рейдерів?

Будь-які, що мають солідні обороти і більш-менш коштовні активи. Передусім підприємства, що займають великі території, придатні для комерційної забудови; високоприбуткові об'єкти та компанії з непрозорою і конфліктною структурою власників.

5 Як рейдерське захоплення підприємства може позначитися на його працівниках?

Під час рейдерської атаки на підприємство зазвичай дезабілізується його робота і блокуються фінансові потоки, що тягне за собою затримку зарплати. Якщо метою рейдерів є тільки активи підприємства, то в разі захоплення його буде ліквідовано, майно продано, а працівники стануть безробітними.

6 Як захиститися від рейдерів?

Найчастіше причиною рейдерської атаки стає корпоративний конфлікт, тож власник має обережніше обирати партнерів і менеджмент. Ще два запобіжники – потужна юридична служба (грамотно складена документація підприємства) та професійна охорона. Та головне – зв'язки у владних колах і правоохоронних органах. Однак у країні з недосконалим законодавством і корумпованою владою стовідсоткового захисту від рейдерів бути не може. ■

Акція!
з 1.09.2009
по 26.02.2010

Банк Київська Русь

Ліцензія НБУ № 19 від 14.01.2002

Депозитний вклад «Нова квартира»

На **6** та **9** місяців

до **24%**
річних у грн

до **13%**
річних у дол. США

до **12%**
річних у євро

Скориставшись нашою пропозицією, Ви отримаєте:

- високий дохід у вигляді відсотків, які нараховуються щомісячно
- платіжну картку у подарунок
- постійним Клієнтам + 1 % річних
- можливість виграти однокімнатну квартиру у житловому комплексі «Ольжин Град» у м. Вишгород Київської області

Отримуйте відсотки щомісяця та вигравайте здійснення мрій з партнером акції ТМ «Ольжин Град». Плановий термін закінчення будівництва — листопад 2009 року. www.olgrad.kiev.ua
Розіграш однокімнатної квартири буде проведений 19 березня 2010 року. Офіційні правила проведення акції дивіться на сайті банку.

www.kruss.kiev.ua

8 800 500-54-60

(безкоштовно зі стаціонарних телефонів в межах України)

АБ «Київська Русь» є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Бугай
Радянська школа виконувала не стільки ідеологічне завдання, скільки психологічне – виховання слухняних рабів. Усе працювало так само, як у совєцькій армії. Дитину змушували виконувати величезні обсяги роботи, сенсу якої ота дитина не розуміла, тобто її привчали тупо коритися наказам. Як наслідок – повний вічний одобрямс, інфантильність, відсутність почуття відповідальності, людської гідності тощо. Саме тому комуняки поставили собі за мету **ОБОВ'ЯЗКОВІСТЬ** середньої освіти. Так, деякі учні совєцьких шкіл могли розв'язувати складні рівняння, знали фізику та хімію краще за своїх західних однолітків. Але ті ж американці, з яких так дотепно кепкує Задорнов, можуть вільно висловити свою думку. Переважна більшість совєцьких людей дати інтерв'ю в принципі не можуть.

Учень

Радянська **СЕРЕДНЯ** освіта була таки найкращою. В школах була вимогливість, дисципліна, були (попри все) кваліфіковані вчителі. Тепер у школах здебільшого бардак, подеколи в прямому сенсі. Так що не треба наїжджати на радянську середню освіту лише тому, що вона радянська. Так, там було багато ідеології, це правда. Але в освіті завжди багато ідеології, вона й тепер є. Знать тоді давали більше.

Найбільш дискусійні матеріали №36 (97), 4 – 10 вересня 2009 року

Система

Євген Сверстюк, президент Українського ПЕН-центру, про проблеми вітчизняної освіти

Останній шанс Януковича

Підбірка матеріалів у межах спецпроєкту **Тижня** «Вибори-2010» стосовно кандидата на посаду президента Віктора Януковича

Рокове яйце Макса Вебера

Авторська колонка шеф-редактора **Тижня** Юрія Макарова

Гітлер, Сталін, Путін та інші

Про візит президента РФ до Гданська з нагоди 70-х роковин початку Другої світової війни

роланд

Янику допоможе тільки Росія, і то лише після того, як він відішле Медведеву 2 вагони цукерок.

Мамай

А на виборах завжди вибір без вибору, даруйте за тавтологію. Єдиний правдивий вибір – коли зі зброєю в руках. Козаки Хмельницького, Виговського, Мазепи, петлюрівці та вояки УПА точно знали, за що б'ються.

Є

З приводу висловлювання Януковича про те, що йому шкода російськомовних дітей і не шкода українськомовних, які в умовах тотальної русифікації позбавлені не лише національних, а й людських прав і зведені до рівня худоби. То зрозумілим стає ставлення Януковича до українців загалом як до гумусу, яким можна лише удобрювати землю під час чергового Голодомору та геноциду, який Янукович очевидно і прагне влаштувати для остаточного вирішення українського питання і повного фізичного винищення таких ненависних йому українців. Що ж, у разі президентства Януковича нам, українцям, доведеться взяти зброю в руки і таким чином захистити свою державу від зникнення

і зовнішньої агресії. Саме так можна буде зберегти незалежну Україну.

Юрій Мосаєв

Думаю, буде краще ніж прогнозується. Ахметов хоче в Європу і буде стримувати з Колесніковим проросійську ахінею, бо вона бумерангом вдарить по ньому.

Олеся

Коли чую про Донецьк – одразу згадую Анатолія Солов'янка. А про існування Януковича та ПР згадувати не хочеться. Ще одні вибори без вибору?

Гордасевич Богдан

На відміну від Росії, де фактично іншого варіанта й нема, як імперії та

світового «держиморды», – для України шляхів багато: від повернення назад у союз із Росією, або прорив до союзу з Європою, або самостійне становлення. Це і породжує штовхання в головах, хоча ясно однозначно, що назад до Росії ми не хочемо, а в Європі нас не дуже хочуть, тому нам світить тільки автономне плавання. Ось над чим треба думати.

From Crimea

Стосовно автономного плавання – це слушна думка, але нам потрібні гарантії того, що цей геополітичний «воєж» справді буде незалежним. РФ зробить усе можливе й навіть неможливе для того, щоб повернути нас у сферу свого впливу.

Свої зауваги та коментарі до статей Ви можете залишати в блозі Тижня – ut-magazine.livejournal.com та на нашому сайті www.ut.net.ua

Засновник ЕСЕМ Медіа ГмбХ

Видавець
ТОВ «Український Тижень»
Шеф-редактор Юрій Макаров
Головний редактор Сергій Литвиненко
Заступник головного редактора
Наталія Васютин
Редактори Анатолій Астаф'єв,
Вікторія Герасимчук,
Дмитро Губенко, В'ячеслав Дарпінянц,
Ігор Кручик, Андрій Лаврик, Катерина Липа,
Мар'яна Олійник, Вікторія Поліненко

Генеральний директор Микола Шейко
Виконавчий директор Роман Чигрин
Фінансовий директор Андрій Решетник
Директор зі збуту Олександр Грищенко
Директор з реклами Світлана Єгорова,
(097) 962-55-42, e-mail: yes69@ut.net.ua
Відділ промо та маркетингу Ганна Кашеїда
Голова редакційної ради Роман Цуприк
Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №13005-1889Р від 13.08.2007 р.
Друк ТОВ «НОВИЙ ДРУК»,
Київ, вул. Магнітогорська, 1

№ зам. 095417

Наклад 30 700

Адреса для листування

03067, Київ, а/с №2

E-mail: office@ut.net.ua

Телефон (044) 351 1300

Виходить щоп'ятниці

Розповсюджується в роздрібній торгівлі

та за передплатою

Ціна договірна

Передплатний індекс 99319

Матеріали, позначені літерою «Р», публікуються на правах реклами. Редакція залишає за собою право на літредування надісланих матеріалів без узгодження з автором. Рукописи не повертаються й не рецензуються. За зміст рекламних матеріалів та листів, надісланих читачами, редакція відповідальності не несе

ДО УВАГИ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

Шановні передплатники журналу «Український тижень»: О.В. Яковлева, О.С. Крячко, В.І. Ровний, Ю.А. Хорунжий, Р.Ю. Фридель! Зверніться, будь ласка, до редакції для уточнення ваших контактних даних, оскільки ми не отримали від вас інформації щодо адреси, на яку слід надсилати журнал.

Контактний тел.: (044) 351-13-00, менеджер з передплати Каріна Семяновська

ПЕРЕДПЛАТНА АКЦІЯ! ПЕРЕДПЛАТИТЬ ЖУРНАЛ ЛИШЕ ПО

3,50 ГРН*

ЗА НОМЕР ТА ОТРИМУЙТЕ ЖУРНАЛ ЩОТИЖНЯ!

1. У редакції:

– заповніть квитанцію у відділенні будь-якого банку (отримувач: ТОВ «Український тиждень», р/р 26007026823721 у Печерському відділенні КМФ АКБ «УКРСОЦБАНК». МФО 322012. Код ЄДРПОУ 35392656. Передплата на журнал «Український тиждень»);
– розбірливо зазначте адресу доставки та контактний телефон;
– оплатіть квитанцію у найближчому відділенні банку;
– надішліть копію сплаченого бланка замовлення (квитанцію про оплату):
* факсом: (044) 351-13-00 (01);
* поштою: ТОВ «Український тиждень», м. Київ, 03067, а/с № 2.

Вартість редакційної передплати журналу «Український тиждень»:

1 місяць – 14 грн;
2 місяці – 28 грн;
3 місяців – 42 грн.

2. У будь-якому відділенні зв'язку «Укрпошта». Передплатний індекс – 99319.

3. У передплатних агенціях вашого міста (детальніше див. на сайті <http://www.ut.net.ua>).

4. На сайті www.portmone.com.

***Акція дійсна до грудня 2009 року.**

За детальною інформацією звертайтеся за тел. (044) 351-13-00.
Менеджер з передплати Каріна Семяновська
K.sem@ut.net.ua

<http://www.ut.net.ua>

повідомлення	отримувач платежу	ТОВ «Український тиждень»	26007026823721	35392656
			поточний рахунок отримувача	код отримувача
	назва установи банку	Печерське відділення КМФ АКБ «УКРСОЦБАНК»	322012	МФО банку
	Прізвище, ім'я та по батькові платника			
	Адреса платника, телефон			
	вид платежу: за передплату на журнал «Український ТИЖДЕНЬ»			
касир	період:			
	сума, грн			
	платник (підпис)			
квитанція	отримувач платежу	ТОВ «Український тиждень»	26007026823721	35392656
			поточний рахунок отримувача	код отримувача
	назва установи банку	Печерське відділення КМФ АКБ «УКРСОЦБАНК»	322012	МФО банку
	Прізвище, ім'я та по батькові платника			
	Адреса платника, телефон			
	вид платежу: за передплату на журнал «Український ТИЖДЕНЬ»			
касир	період:			
	сума, грн			
	платник (підпис)			

Партнерство в кредит

Україна намагається послабити газовий зашморг, який сама ж накинула собі на шию

Валерій Боровик,
голова
правління
альянсу
«Нова енергія
України»

Усні домовленості Юлії Тимошенко та Володимира Путіна у польському Сопоті – Україна оплачуватиме тільки фактично спожитий обсяг газу – можна було б назвати нормальними домовленостями нормальних партнерів. Якби не кредитна – в прямому і переносному сенсі – історія українсько-російських газових відносин. На європейському ринку жодна країна не кредитує Росію, купуючи газ у чітко фіксованих обсягах, як робимо ми. Взагалі сьогодні гру замовляє не той, у кого є товар (так було вчора, коли не було кризи і потрібно було дуже багато газу), а той, у кого є гроші. Тому ставити Україну, даруйте, в позу і при цьому розповідати всьому світові, що взимку в неї знову виникнуть проблеми з газом, було і є, м'яко кажучи, не по-партнерському. Інше питання – чому Україна пішла на цю гру, підписала такі зобов'язання, сама себе загнала в цей кут? Чим думали урядовці, коли в січні цього року в Москві підписували такий контракт? Чому підписали, вже бачачи ознаки кризових явищ в економіці як інших країн, так і нашої? Чому ми маємо вибрати великий обсяг газу при тому, що паралельно декларуємо зменшення споживання енергоносіїв? Про це потрібно запитати насамперед у пані Юлії, яка кожен сторінок контракту візувала власноруч, а потім назвала його підписання великою перемогою: мовляв, Україна отримала 10-річний контракт, не буде більше проблем із постачанням, оплатою і т. ін. «Перемога» виявилася недалекою, нерозумною політикою, яка зараз дається взнаки.

Тобто польські домовленості Тимошенко та Путіна – це швидше робота над помилками. Це героїчне подолання труднощів, які ми самі ж собі й створили. Фактично ми кредитуємо Газпром – одну з найбільших компаній у світі, що має зараз певні проблеми. Сьогодні на 36% зменшилося споживання природного газу європейськими країнами, тобто Газпром отримує значно менше коштів, буде недофінансовано інвестиційні програми, заморожено проекти, зокрема прокладку блефових газогонів в обхід України...

Українська прем'єрка заявляє також про намір підняти ставку на транзит російського газу – раніше йшлося про підвищення на 60%. Слова словами, я хотів би в це вірити, але давайте дочекаємося підписання відповідної узгодженої позиції між двома суб'єктами господарювання – Нафтогазом і Газпромом. Адже ми й тут накинули на себе зашморг: зафіксували чинну на сьогоднішній день ставку \$1,7 за транспортування 1000 м³ на 100 км на довгих 10 років. Насправді транзитну ставку потрібно підвищувати, використовуючи фактично монопольне становище України як транзитера, навіть не на 60%, як обіцяла пані Тимошенко, тобто до \$3, а до \$4–4,5 – за більшої ставки Росії буде економічно вигідно будувати газогони в обхід України. Однак ми цього не робимо, і далі кредитуємо дотаційною транзитною ставкою сусідню державу. Напевне, на заваді стоять чи то якісь культурні домовленості під президентські вибори, чи особисті домовленості керівників урядів і компаній... Які саме – можемо лише здогадуватися. Зате результат цих домовленостей очевидний: сьогодні транзитна ставка є неринковою, тоді як ціна газу для України навіть дуже ринкова.

Відносини України і Росії у нафтогазовій сфері ще не один рік визначатимуть керівники держав. І це насправді лякає, бо Медведев і Путін, схоже, вступають у жорстке протистояння між собою. Російський президент, на відміну від прем'єра, категорично проти внесення змін до газового контракту з Україною.

**ФАКТИЧНО МИ КРЕДИТУЄМО
ГАЗПРОМ – ОДНУ З
НАЙБІЛЬШИХ КОМПАНІЙ У
СВІТІ, ЩО МАЄ ЗАРАЗ ПЕВНІ
ПРОБЛЕМИ**

Медведев починає потихеньку, так би мовити, закріплюватися у владній вертикалі Росії. Він не пустив в Україну Зурабова – таке враження, без погодження з Путіним. Звільнено деяких чиновників – керівників економічних програм, які були креатурами прем'єр-міністра. Іншими креатурами Путіна зацікавилася Генпрокуратура Росії... Протистояння Путіна і Медведева, звичайно, не йде в жодне порівняння з війною між українськими президентом і прем'єром – сили, вплив, рейтинги і доступ до інформації двох російських лідерів наразі нерівні. Але владні повноваження змінюють людей, а апетит, як відомо, з їдою прибуває. ■

Звук та відео

для всіх видів комерційних приміщень

- | Фонове озвучування приміщень
- | Обладнання для відображення відео
- | Програмне забезпечення
- | Встановлення, налагодження, сервіс

на фото: співробітники ТОВ "ПрессКом" (С. Шабалко, В. Володар, А. Широк, Д. Старожилов, А. Осадчик, С. Шиня)

ПрессКом® TECHNOLOGY

тел./факс: (044) 585-97-27
www.avinstall.com.ua

НОВА
КУЛЬТУРА СТРАХУВАННЯ

ПОСЛУГИ З ОРЕНДИ. 8 (044) 517-05-81

Автор: Наталія Гейчук

Верховна Рада стала заручницею президентської кампанії: ухвалювати за раз непопулярні рішення означає ризикувати рейтингами лідерів політичних сил, а прийняття популістських законопроектів (наприклад, про підвищення соціальних стандартів) від опозиції урядова коаліція змушена блокувати через відсутність бюджетних коштів.

Тому нова сесія Верховної Ради почалася зі старих пісень про головне – блокування парламентської трибуни та розмов про можливість дострокового припинення повноважень депутатів. Віктор Ющенко порекомендував безпорадним парламентарям саморозпуститися (за Конституцією, розігнати Раду власноруч президент уже не може, оскільки до кінця його повноважень залишилося менше півроку). Проте, за словами першого віце-спікера Олександра Лавриновича, законодавство подібної процедури не передбачає.

Попри балачки, в розгоні Ради зараз не зацікавлена жодна парламентська політична сила: напередодні президентських виборів будівля під куполом – найкращий агітаційний майданчик. Тож народні обранці до години «Ч», залежно від політичної кон'юнктури, за командою зверху вдаватимуться до «непарламентських» засобів політичної боротьби.

Більшість нерегламентних методів (блокування трибуни, виведення з ладу електронної системи «Рада», ігнорування пленарних засідань тощо) з'явилися в арсеналі законодавців після зміни мажоритарної системи виборів на змішану. Парламентарі поступово перетворюються не лише на мовчазних «кнопкодавів», але й на організовані бойові загони, здатні здійснити за вказівкою керівника будь-яку екзотичну акцію.

З переходом до обрання парламенту лише за партійними списками «екзотика» стала традицією. На думку багатьох політологів, цивілізувати парламент може, зокрема, повернення до змішаної виборчої системи. ■

КОМАТОЗНИКИ

До президентських виборів парламент фактично за згодою сторін уведено в коматозний стан

ФОТО: УНАН

СТРАТЕГІЧНА ВИСОТА – ПАРЛАМЕНТСЬКА ТРИБУНА

Спочатку парламентську трибуну та президію блокували, аби завадити прийняттю певних рішень. У такий спосіб комуністи свого часу протестували проти ухвалення Земельного кодексу, а потім необхідних для вступу України до СОТ законів. Опозиційні Леонідові Кучмі фракції рятували таким чином Володимира Стельмаха від відставки з посади голови НБУ і намагалися перешкодити голосуванню за політичну реформу. Пізніше захоплювати трибуну почали і з вимогами ухвалити закони. У 2007 вперше її блокували представники більшості – БЮТ вимагав прийняти пакет антиінфляційних документів. Естафету підхопила опозиція, чії представники товклися біля президії, вимагаючи відставки всього уряду в цілому і скальвів окремих міністрів зокрема, а також внесення до ВР антикризової програми Кабміну та змін до бюджету.

Часто штовханина біля президії переростає в бійку, проте розборонити депутатів нікому. Народні обранці не поспішають узаконити появу в залі засідань парламентських приставів.

ФОТО: РІК

БІЛІ АТАКУЮТЬ. Окупувавши щитову, бютівці розважалися шахами

ВІЧНИЙ ПОСТРАЖДАЛИЙ – СИСТЕМА «РАДА»

Чого вона тільки не натерпілася: в бойовому запалі слуги народу ламали мікрофони, пхали сторонні предмети в гнізда для електронних карток і нахабно виривали кабелі живлення.

Щоб уберегти серверну «Ради» від гарячих депутатів, комп'ютерне обладнання перенесли з зали засідань на балкон і огородили склом, проте це не дуже допомогло – за потреби очі легко перестрибують через огорожу й беруть систему під контроль. Беззахисна перед депутатами й електрощитова. 2007 року бютівці окупували її на кілька днів.

КОЛЕКТИВНИЙ ПРОГУЛ

Своєрідний рекорд поставили фракції БЮТ та «Наша Україна», які 2007 року після президентського указу про розпуск парламенту ігнорували засідання майже два місяці. БЮТ і НУ (тодішня опозиція) підтримували Ющенка в його прагненні розігнати Раду, натомість так звана антикризова коаліція у складі ПР, СПУ і КПУ чинили президентові опір. Коли всі парламентські сили нарешті домовилися з президентом провести дострокові вибори, опозиція повернулася до сесійної зали, щоб ухвалити відповідні постанови.

У парламенті VI скликання сесійну залу залишали всі фракції без винятку. Регіонали з комуністами пішли після обрання спікером Арсенія Яценюка, протестуючи проти порушення таємниці голосування, біютівці – через незгоду партнерів по коаліції першочергово розглянути закон про скасування депутатських пільг та введення імперативного мандата, литвинівцям не сподобалася відмова колег розглядати законопроект про збільшення фінансування аграріям, нашоукраїнська частина фракції НУ-НС не змогла спокійно спостерігати, як БЮТ та Партія регіонів зладжено голосують за унормування процедури імпічменту глави держави.

ФОТО: УНАН

ГРОЗА ОПОНЕНТІВ. Одним рухом образив і Яценюка, і Тимошенко

СПРИТНІ РУКИ

Завадити прийняттю рішення парламентарі можуть і великими руками – позабирати картки для голосування в опонентів, наприклад, коли ті ненадовго вийшли з сесійної зали чи просто відволіклися. Для отримання дубліката картки необхідний час, тож кілька голосувань пограбований депутат пропустить напевне. Щоправда, останнім часом парламентарі стали обачніші й не залишають свої картки без нагляду, а після засідання дисципліновано здають їх фракційним черговим. Відомі випадки, коли картки вихоплювали в депутатів просто з рук. Регіоналу Владиславі Лук'янову вдалося поцупити картку самого спікера Яценюка, коли той намагався переголосувати затвердження прем'єром Тимошенко. В результаті одного голосу для прийняття рішення забракло.

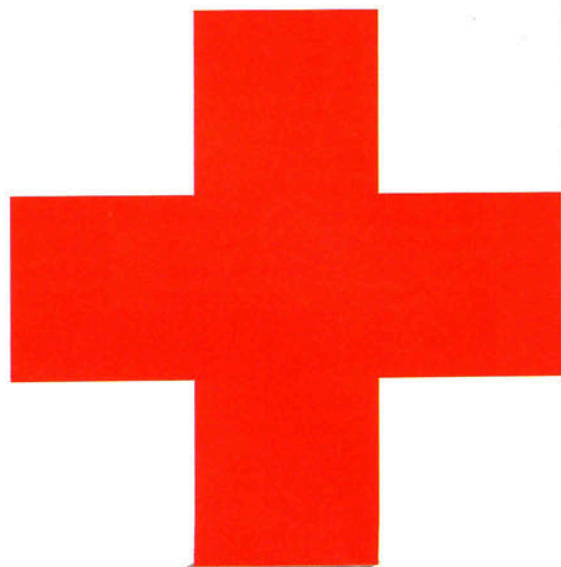

ФОТО: УНАН

ХТО МЕНШЕ Найбільш плідно працювали депутати III та IV скликань (1998–2006 роки), які ухвалили загалом понад 2 тис. законодавчих актів. Але і їх попередники показали непоганий приклад – прийняли понад 1 тис. законів, 9 кодексів, заклали законодавче підґрунтя і залишили наступникам чимало напрацювань. А вже на початку роботи Верховної Ради I скликання власне законодавство України складало лише 40 законів. У Верховній Раді V та VI скликань темп законотворення уповільнився, особливо це помітно, якщо порівняти умовний показник середньої кількості законів, прийнятих за сесію (5–6 місяців) – він ледь дотягує до 100. Вочевидь, у нинішніх депутатів інші турботи.

	СКЛИКАННЯ					
	I 1990–1994	II 1994–1998	III 1998–2002	IV 2002–2006	V 2006–2007	VI 2007–
Кількість сесій	9	9	9	9	3	4
Прийнято законів	471	752	1 131	1 250	305	386
Введено в дію законів	467	713	1 016	1 140	237	340
У тому числі:						
кодексів	6	3	4	7	–	–
Середня кількість законів, прийнятих за сесію	52	84	126	139	102	96
Найважливіші рішення та події	16 липня 1990-го – Декларація про державний суверенітет України. 24 серпня 1991-го – Акт проголошення незалежності України	28 червня 1996-го – Конституція України	Початок 2000-го – Оксамитова революція, заміна спікера Олександра Ткаченка на Івана Плюща Листопад 2000-го – касетний скандал, ініційований лідером СПУ Олександром Морозом	8 грудня 2004-го – внесення політичних змін до Конституції України, початок переходу до парламентсько-президентської республіки	Січень 2007-го – коаліція ПР, КПУ та СПУ, а також фракція БЮТ подолали вето президента на Закон «Про Кабінет Міністрів», яким зменшувалися повноваження президента Парламент достроково припинив повноваження: в червні 2007-го фракції БЮТ та «Наша Україна» здали депутатські мандати	9 жовтня 2008-го президент видав указ про дострокове припинення повноважень парламенту через відсутність коаліції і призначив вибори на 7 грудня, проте депутати відмовилися виділити кошти на їх проведення, а сам указ оскаржили в судах Листопад 2008-го – відставка спікера Арсенія Яценюка, в грудні головою ВР став Володимир Литвин
ДЕПУТАТІВ I-ІІ СКЛИКАНЬ ОБИРАЛИ ЗА МАЖОРИТАРНЮ СИСТЕМОЮ ДЕПУТАТІВ III-IV СКЛИКАНЬ ОБИРАЛИ ЗА ЗМІШАНОЮ СИСТЕМОЮ: 225 – В ОДНОМАНДАТНИХ ВИБОРЧИХ ОКРУГАХ, 225 – ЗА СПИСКАМИ ВІД ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ ТА БЛОКІВ ДЕПУТАТІВ V-VI СКЛИКАНЬ ОБИРАЛИ ЗА ПРОПОРЦІЙНУ СИСТЕМОЮ – ЛИШЕ ЗА ПАРТІЙНИМИ СПИСКАМИ						

СПРАВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

За скандалом навколо французької вакцини «Пентаксим» можуть стояти інтереси високих чинів

Автор:
Олександр
Коваленко

В Україні активно обговорюється тема нової «вакцини-вбивці». Громадські діячі та політики намагаються переконати, що французька вакцина «Пентаксим», яку закупило Міністерство охорони здоров'я, спричинила смерть шести немовлят упродовж місяця. Саме міністерство традиційно плутається у свідченнях щодо обставин трагедій: спочатку у смерті дитини в Артемівському районі звинуватили лікарів і кишкову інфекцію, потім – батьків і пневмонію. Головний висновок розслідування міні-

терської комісії такий: «Пентаксим» не винен.

ЩЕПЛЕННЯ З УСКЛАДНЕННЯМ

За словами чиновників МОЗ, усі діти, смерть яких дехто пов'язує з «Пентаксимом», померли з різних причин, що не мали стосунку до вакцинації [див. «Версії МОЗ»]. Їх щеплювали різними партіями «Пентаксиму», і всі вони, якщо вірити результатам розслідування, зберігалися в належних умовах.

З одного боку, ціла низка смертей після щеплення одним

і тим самим препаратом навряд чи може бути випадковістю. З іншого – на жаль, немовлята вмирають в Україні щодня. Фактично всі ці смерті можна пов'язати зі щепленням, оскільки у перший рік життя триває активна вакцинація. Але це не означає, що помирають вони саме від вакцин, – найпоширенішими причинами смерті немовлят є травматизм та вроджені хвороби. Тільки в Донецькій області за I півріччя 2009-го з різних причин померли 307 немовлят до першого року життя. Кожен випадок, який може бути пов'язаний з вакцинацією, розслідується. Але про більшість померлих дітей не пишуть ЗМІ й не знає громадськість.

БИТВА ФАРМАЦЕВТІВ

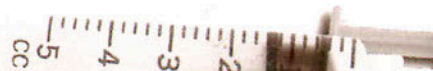
Відповідно до українського календаря щеплень на третьому місяці життя дітей мають вакцинувати від п'яти інфекцій: кашлюку, дифтерії, правця, поліомієліту та Хіб-інфекції. Ще два роки тому від кашлюку, дифтерії та правця немовлятам

ВЕРСІЇ МОЗ

Запорізька область – 5 серпня, наступного дня після щеплення померла 4-місячна дитина. Офіційний діагноз – симптом раптової смерті малюків

Волинська область – 14 серпня, за дві доби після щеплення 5-місячний малюк захлинувся відрижкою

Донецька область – 17 серпня, наступного дня після вакцинації помер 4-місячний хлопчик. Офіційна причина смерті – пневмонія

робили щеплення тривалентною (від трьох інфекцій) вакциною АКДП, яку виробляє харківське підприємство «Біолік». Потім Україна перейшла на чотиривалентну вакцину «Тетракт-Хіб», і вже цього року всі п'ять щеплень тримісячним діткам роблять одним уколом – п'ятивалентною вакциною «Пентаксим».

«Пентаксим», як і «Тетракт-Хіб», виробляє французька фірма «Санofi Пастер». Проте на відміну від «Тетракт-Хіб» та біоліківської вакцини АКДП «Пентаксим» є ацелюлярним препаратом, тобто безклітинним. Целюлярні (цільноклітинні) вакцини містять цільну вбиту бактерію збудника кашлюку, внаслідок чого вони частіше призводять до небажаних реакцій у пацієнтів. Зокрема, підвищення температури тіла, що, своєю чергою, може спричинити судоми, які є дуже небезпечними для малят. У новій редакції календаря щеплень зазначено, що лікарі мають рекомендувати вживати після вакцинації цільноклітинними препаратами жарознижувальний парацетамол, проте медики не завжди дотримуються інструкції. Ацелюлярні препарати – це вакцини нового покоління, в яких є лише потрібні для щеплення компоненти бактерії. Їх використовують у найрозвиненіших країнах, і «Пентаксим» у всьому світі вважається безпечною вакциною.

До речі, створенню ацелюлярних препаратів світ завдячує бойкоту вакцинації від кашлюку в Японії у 70-х роках минулого століття. Тоді від неї померли кілька немовлят (за інформацією «антивакцинальників» – 37) і щеплення було призупинено на кілька років. Буде дивно, якщо Україна, отримавши нарешті ацелюлярні вакцини, відмовиться від них на користь старої, менш безпечної АКДП.

Логічно припустити, що повернення до АКДП і скандал навколо «Пентаксиму» вигідні

підприємству «Біолік», яке втратило внаслідок появи французької вакцини мільйонні державні замовлення. У 2003 році почесним президентом цього підприємства стала секретар РНБО Раїса Богатирьова. Понад те, за інформацією інтернет-видання trust.ua, Богатирьова є акціонером «Біоліку», а в медико-фармакологічних колах її сина Олександра Богатирьова вважають лобістом харківських медпрепаратів. Хоча офіційно його стосунок до «Біоліку» не підтверджено.

Цікаво, що проти «Пентаксиму» сьогодні найактивніше (окрім антивакцинальних організацій, які традиційно заявляють про шкodu усіх щеплень) виступає подруга Раїси Богатирьової, голова парламентського Комітету з питань охорони здоров'я, депутат від Партії регіонів Тетяна Бахтєєва. «Міністерство охорони здоров'я запровадило в Україні недешеву вакцину «Пентаксим», цілковито витісняючи з планової вакцинації дітей вакцину АКДП, яку виробляють в Україні, – обурюється пані Бахтєєва на офіційному сайті Партії регіонів. – Хто провів науково обґрунтовану оцінку необхідності такого масованого вакцинального навантаження на наших дітей, коли одночасно вводиться п'ять вакцинальних антигенів проти п'яти інфекцій? При цьому вартість однієї дози АКДП – 5 грн, ціна «Пентаксиму» – 240 грн, тобто в 48 разів дорожче». Те, що Тетяна Дмитрівна не може судити про вакцини без спеціального дослідження, не дивно, адже вона добре відома своїми медичними «проколами». Наприклад, одного разу на прес-конференції Бахтєєва не вірила журналістам, що у ВЛІ-інфікованої матері може бути здорова дитина. А коли інші учасники прес-конференції підтвердили, що таке справді можливо, депутатка щиро зраділа і ще довго висловлювала своє захоплення досягненнями лікарів.

Загалом у справі «Пентаксиму» багато «донецьких» збігів: і зв'язок із Раїсою Богатирьовою, і виступи депутатів від ПР, і навіть географія скандалу.

Як повідомили *Тижню* джерела в Службі безпеки України, зараз фіксуються активні спроби перерозподілити український фармакологічний ринок. Посередництвом між Україною та світовими виробниками вакцин сьогодні займаються «генеральські діти»: донька покійного генерал-полковника Валентина Недригайла Олена Бех (саме вона співпрацює із «Санofi Пастер») і син экс-генерала СБУ, який закуповує для України ліки і вакцини ще одного провідного світового виробника – «Глаксо Сміт Кляйн». За таких розкладів вирвати шмат ринку

СКАНДАЛ НАВОЛО «ПЕНТАКСИМУ» ВИГІДНИЙ ПІДПРИЄМСТВУ «БІОЛІК», ЯКЕ ВТРАТИЛО МІЛЬЙОННІ ДЕРЖАВНІ ЗАМОВЛЕННЯ

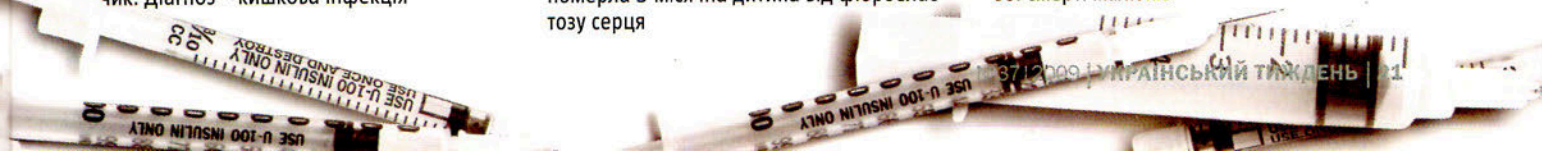
можливо, лише маючи в арсеналі адміністративний вплив і зв'язки у найвищих ешелонах влади.

До речі, єдину спробу розслідувати зловживання у сфері фармакології та охорони здоров'я СБУ здійснила торік. Підготований полковником Геннадієм Голобоковим звіт про корупційну діяльність міністерства і надприбутки фармакологічних угруповань СБУ надіслала до президента. У документі йшлося про зловживання на 221,3 млн грн. Планувалося подальше розслідування. Проте справа не отримала ходу. Полковникові ж кинули бомбу під ноги у дворі його будинку. Голобоков вижив, але його перевели на іншу посаду. Розслідування замаху на його життя, як повідомляють джерела *Тижня*, не ведеться. ■

Донецька область – 17 серпня, за 12 днів після вакцинації помер 3,5-місячний хлопчик. Діагноз – кишкова інфекція

Кривий Ріг – після щеплення моновакциною від поліомієліту (не «Пентаксимом») померла 5-місячна дитина від фіброеластозу серця

Луганськ – дитині, яка померла після щеплення, ставлять діагноз – симптом раптової смерті малюків

Ломка земельних

Влада посилює видимість боротьби з корупцією

Автори:
Андрій
Лаврик,
Богдан
Буткевич

Понад 4,1 млрд грн втратила громада Києва внаслідок оборудок міської влади із землею в 2007–2008 роках та I півріччі 2009-го, йдеться у звіті Головного контрольно-ревізійного управління України. За цей період у власності приватних осіб та комерційних структур опинилося

понад 2,5 тис. га столичної землі, з яких лише 233,4 га було продано. Тобто понад 2,25 тис. га відійшло бізнесменам за не зовсім, м'яко кажучи, зрозумілими схемами. Відхід у тінь найдорожчих у країні земельних ділянок у Києві та Київській області останні півроку відбувався на тлі посилення бо-

ротьби правоохоронців із «земельним дерибаном». Принаймні повідомлення в ЗМІ про затримання хабарників лунають дедалі частіше.

ТРОЯН У СТОЛИЧНІЙ МЕРІЇ

Увечері 15 серпня в стінах Київської міської державної адміністрації панувало легке збуджен-

ФОТО: АНДРІЙ ГОМОН

схем

ня, клерки тихенько хихотіли та обмінювалися загадковими посмішками: до мерії завітав УБОЗ (Управління боротьби з організованою злочинністю). Оперативники попрямували до кабінету заступника начальника Управління дозвільної документації та організаційно-правових питань Романа Тро-

яна, де знайшли \$16 тис. купюрами, на яких за особливого освітлення можна було прочитати слово «хабар». Господар кабінету, в минулому, до речі, успішний донецький бізнесмен і лідер київського осередку Союзу молоді регіонів (молодіжне крило Партії регіонів), відчув себе зле й потрапив до шпиталю. Як повідомив наступного дня начальник Центрального антикорупційного бюро ГУ-БОЗ Вадим Лашук, чиновник отримував гроші за підготовку та затвердження проекту відведення земельної ділянки. Причому \$16 тис. були останнім «траншем» за його «послуги» (загальної суми не називають).

Джерела в КМДА стверджують, що мова йде про кілька гектарів затишного соснового лісу в Дарницькому районі столиці. За тиждень-два до візиту мільйонерів кабінетами відділів Управління дозвільної документації бігав юнак-кур'єр зі стосом контрольних проектів. «Контрольний проект означає: не підпишеш – звільнять, навіть коли він передбачає, що вирубають парк чи збудують хмарочос на плавучих ґрунтах, – пояснює *Тижню* один із працівників управління (зі зрозумілих причин імені його не називаємо). – Звісно, аби не втратити роботу, ми все підписуємо, але, щоб не потрапити до в'язниці, із застереженнями: мовляв, ось тут є недоліки, усунувши які проект можна втілити. Та маю сумнів, що на наш застереження хтось звертає увагу».

Контрольні проекти в столичній мерії з'являються не так уже й часто – двічі на місяць, але стосами до 100 штук. «Часто це заяви від студентів на відведення ділянки у 10 соток, – розповідає співрозмовник *Тижня*. – У них вказані різні імена й паспортні дані, але написані вони однією рукою». Не виключено, що паспортні дані підставних прохачів чиновники КМДА отримують у деканаті одного зі столичних вишів.

Після рейду борців з оргзлочинністю до кабінету Трояна контрольні проекти в київській мерії зникли. Та клерки міськ-адміністрації переконані, що не надовго.

ДРІБНІ МУХИ

11 кримінальних справ порушила прокуратура Києва у сфері земельних відносин за минулі півроку. В Київській області лише за останні півтора місяця спіймали на гарячому трьох чиновників. Зокрема, 3 вересня повідомили про затримання працівниками СБУ голови Порадівської сільради Васильківського району. 61-річний чоловік за відведення під приватне будівництво 0,23 га вимагав і отримав 290 тис. грн хабара.

Понад 1 млн грн за 0,5 га під будівництво котеджів на схилах Дніпра вимагала голова однієї з сільрад Бориспільського району. Її затримали оперативники Служби безпеки під час отримання частини хабара.

Найбільший хабар – 4,575 млн грн – перехопила міліція спільно з працівниками Генпрокуратури в Барішівці. Голова сільради вимагала таку суму за виділення 9 га для ведення індивідуального садівництва.

«ОСТАННІ АРЕШТИ Є БЕЗСИСТЕМНИМИ – АРЕШТОВУЮТЬ ТИХ, ХТО НЕ ПРАЦЮЄ ПІД ЧИЙМОСЬ «ДАХОМ»

«Шарль Луї де Монтеск'є (французький письменник, правник і філософ. – Ред.) колись казав: «Закон – це павутиння: великі мухи пробиваються на волю, дрібні – застрягають», – зауважує Юрій Кармазін, народний депутат від НУ–НС. – Останні арешти, на мій погляд, є безсистемними – арештовують хабарників, які не працюють комплексно під чиймось «дахом». Відповідно зростання чисельності викритих корупціонерів – не більше ніж збіг обставин та чисел. Найголовніше – скільки справ дійде до суду й скільки посадовців отримає реальне покарання».

Як писав *Тиждень* (див. № 51, 2008), високопосадовці практично ніколи не беруть хабара у руки – «винагорода» мандрує до них через ланцюжок посередників. Кінцевий замовник земельної ділянки може навіть не знати, який саме чиновник насправді

ухвалював потрібне рішення. Відповідно застрягти в тенетах правоохоронців можуть лише «дрібні мухи», які вирішують питання хабародавців особисто. Тож не дивно, що за останні кілька років під слідство потрапив лише один впливовий чиновник, причетний до землі, – колишній голова Державного комітету земельних ресурсів Володимир Воєводін. Наприкінці лютого цього року його справу скеровано до суду. Щоправда, Воєводіна звинувачують не в злочинних оборудках із землею, а в тому, що він «підробляв документи, перевищував свої службові повноваження, внаслідок чого мали місце незаконні призначення та звільнення з посад службовців територіальних підрозділів Держкомзему».

Крім того, правоохоронці подекуди самі опиняються в епіцентрі земельних скандалів, утім, без жодних правових наслідків. Зокрема, заступник генерального прокурора Ренат Кузьмін будує маєток у Пущі-Водиці, курортному районі в межах столиці, на ділянці, отриманій, м'яко кажучи, трішки незаконно. Принаймні так зазначено у висновку комісії з питань правопорядку Київради.

ФАКТОР ВИБОРІВ

Активізація боротьби із «земельним дерибаном» чи її видимість не може бути пов'язана з чимось іншим, ніж наближенням виборів президента країни. «Таке посилення боротьби з хабарниками спостерігається і в Криму, Донецькій області, західних регіонах, – каже Володимир Жмуцький, експерт із земельних питань Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. – Ситуація в цій сфері дійшла до ручки, і це розуміють виборці, а вибори вже зовсім скоро. Але хоч би чим це

пояснювали, тенденція досить приємна та корисна».

«У Київській області як ніколи жорстко зіткнулися інтереси президента і Юлії Тимошенко, – додає Андрій Мішин, директор Інституту стратегічної політики. – Віра Ульянченко (голова Секретаріату президента. – Ред.) посилсила свої позиції до рівня, коли може давати неформальні (але від того не менш дієві) вказівки правоохоронним структурам, передує стосовно чиновників від БЮТ. Натомість бютівці, спираючись на Кабмін, намагаються дати відсіч. Арешти – верхівка айсберга боротьби між двома могутніми фінансово-політичними угрупованнями. Не варто забувати про Партію регіонів, яка давно вже скуповує землі на Київщині. Тож маємо вибухову суміш інтересів та конфліктів».

В ОТОЧЕННІ ПРЕТЕНДЕНТІВ НА ПОСАДУ ГЛАВИ ДЕРЖАВИ ВДОСТАЛЬ БАЖАЮЧИХ НАЖИТИСЯ РУКИ НА ЗЕМЕЛЬНИХ ОБОРУДКАХ

У таборі біло-сердешних версію Мішина заперечують. «Ці арешти є свідченням того, що уряд Тимошенко бореться з хабарниками всіх мастей, – запевняє народний депутат від БЮТ Валерій Писаренко. – Причому за останній час найгучніші затримання сталися з людьми з вертикалі президента, а не Юлії Володимирівни. Наприклад, затримали голову Броварської РДА, який отримав хабар у кілька десятків мільйонів доларів, а також кількох голів сільських рад, які, підкреслюю, жодного стосунку до БЮТ не мали».

«Важливою проблемою є постійні зміни керівництва Держкомзему протягом останніх років,

– продовжує Володимир Жмуцький. – За 18 років незалежності поміняли дев'ять голів цієї структури, з них тільки четверо мали вищу фахову землевпорядну освіту. Проте коли раніше вони працювали по 5–6 років, тепер їх міняють щороку. При цьому вони навіть не встигають зрозуміти, що ж таке землевпорядкування, не те що навести якийсь лад у цій галузі. Тож не можуть вони боротися з тим, чого не знають. Ця вся катавасія з призначеннями розпочалася під час першої прем'єрської каденції Віктора Януковича у 2004 році. А з кожним керівником приходять нові голови обласних управлінь. А ті, своєю чергою, міняють районних. Плюс 30–40% центрального апарату. Але ж землевпорядкування – це досить складна технічно бюрократична процедура».

«Після того як навесні 2005 року було звільнено 18 тис. чиновників, пов'язаних із «клятим кучмівським режимом», на їхнє місце прийшли непрофесійні люди, які мріяли на нових посадах якомога швидше вирішити свої фінансові проблеми, – додає Андрій Мішин. – Вони прийшли як «каліфи на годину», тож своє фінансове становище намагалися поліпшувати якомога швидше, бо розуміли, що часу в них обмаль. Фактично у владі з'явилася нова досить негідна формація державних бюрократів. Проте чиновника дуже легко призначити, та вельми складно – без революції – прибрати».

Утім, не варто сподіватися на виправлення ситуації після чергової зміни влади наступного року. В оточенні кожного з «прохідних» претендентів на посаду глави держави вдовстала не лише охочих погріти руки на земельних оборудках, а й досвідчених у цій справі людей. ■

Війна за землю

Літо 2009-го, київський фронт

18 червня. До порядку денного сесії Київради було внесено 91 проект рішень про передачу землі в зелених зонах столиці – понад 9 га, всупереч мораторію на внесення змін до Генплану забудови.

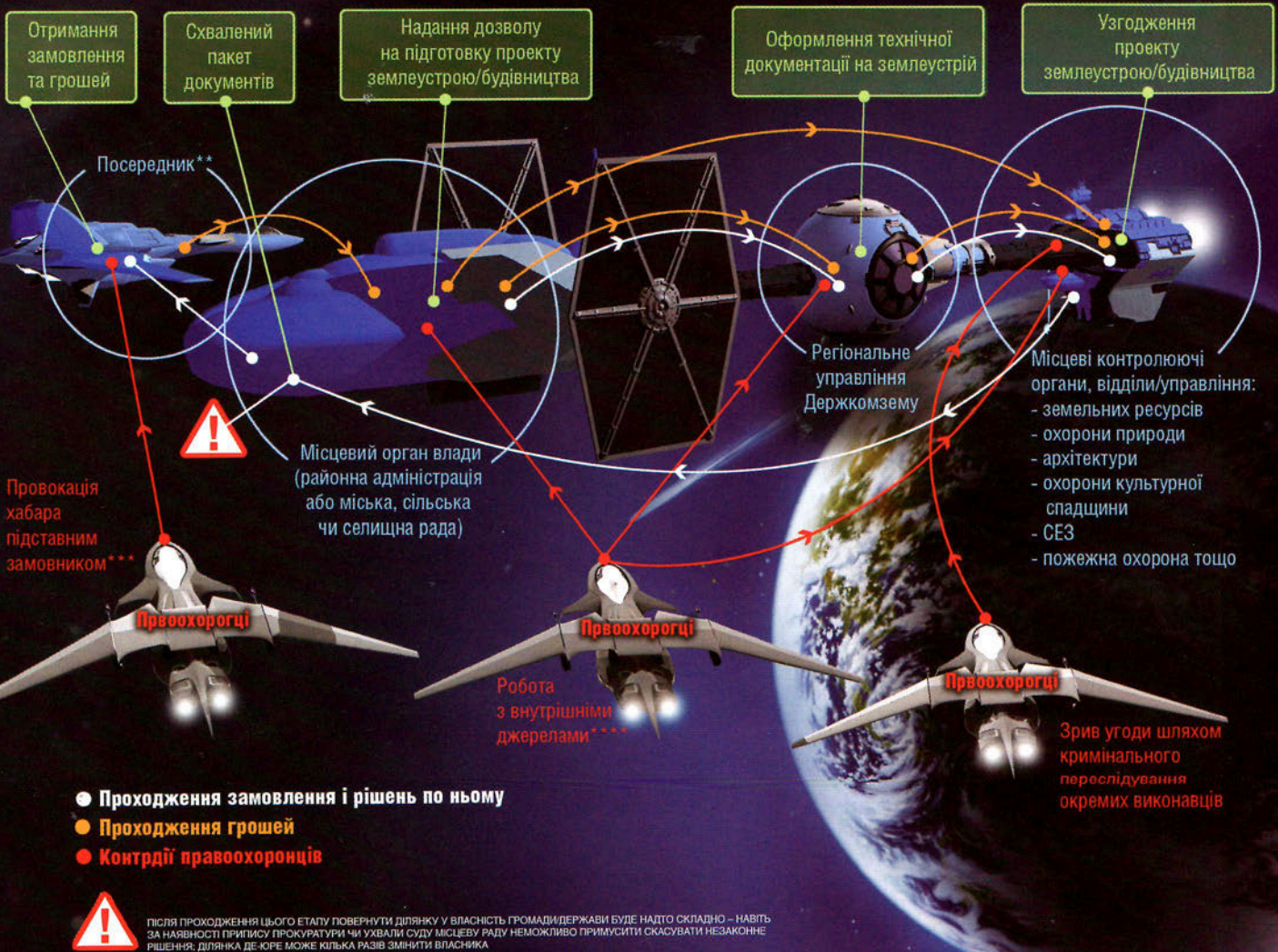
2 липня. Чергова сутинка на Пейзажній алеї – між представниками комерційних структур та членами гаражного кооперативу «Пейзажний». Конфлікт триває вже три роки.

7 липня. Суд задовольнив позов прокуратури міста про визнання недійсним рішення Київської міської ради щодо передачі ТОВ «Будівельна компанія «Щедро» в оренду на 10 років 15,23 га.

Атака на землю

Як їй протистояти

Тижень у загальних рисах* дослідив, як діє корупційна схема відведення земельних ділянок, і на яких етапах правоохоронці могли б її зламати

*вказані лише ключові елементи бюрократичної машини й етапи ухвалення рішень.

**може бути як чиновником місцевого органу влади чи депутатом місцевої ради, так і родичем або діловим партнером депутата чи чиновника.

*** якщо посередник посідає високі щаблі в органах влади, його арешт загальмує роботу корупційної схеми на тривалий час.

**** схилити до співпраці рядових клерків, завдяки їм відстежувати підозрілі рішення і готувати реагування на них

9 липня. Київрада відхилила протест заступника прокурора Києва від 6 листопада 2008 року на рішення міськради про передачу ТОВ «Будівник» в оренду 114 га.

17 липня. Прокуратура Києва винесла розпорядження, яким вимагає терміново припинити дію дозволу на виконання будівельних робіт на ділянці, що входить до буферної зони національного заповідника «Софія Київська».

5 серпня. Прокуратура Києва подала до суду чотири позови про скасування рішень Київради щодо виділення 0,40 га біля пам'ятника «Батьківщина-мати». Ділянка належить до буферної зони Національного Києво-Печерського історико-культурного заповідника.

Хто на вихід?

Нова хвиля кризи не призведе до масових звільнень персоналу. Галузі кадрового ризику – підприємства сфери послуг і банківського сектора

Автор:
Ірина
Перевозченко

Олена Григор'єва в серпні втратила роботу. Комерційний банк, у якому вона працювала молодшим аудитором, закрив кілька відділень у Запоріжжі, паралельно скоротивши працівників центрального міського офісу. «Фінустанова, де я працювала, входить до двадцятки найбільших, проте через скорочення кредитних програм звільнили близько третини персоналу», – каже Олена. За її словами, знайомі службовці з інших банків теж сидять на портфелях – поповзли чутки про чергову хвилю скорочень.

«Немає реальних причин для масових звільнень ні в банківському, ні в будь-якому іншому секторі економіки», – вважає менеджер зі зв'язків із громадськістю порталу rabota.ua Максим Муровайко. За словами експерта, восени 2008-го та взимку 2009 року, коли роботу втратили півмільйона українців,

спостерігалось суттєве скорочення вакансій. «Судячи з бази порталу rabota.ua, з лютого ситуація в гірший бік не змінювалася. Навпаки, з вересня з'являться нові робочі місця», – підкреслює Муровайко й підтверджує свій прогноз статистичними даними – з 7 по 14 серпня кількість вакансій у бан-

ЗВІЛЬНЕНЬ НЕ БУДЕ

Анна РАДИШ,
директор із персоналу Піреус Банку в Україні

– Восени чергова хвиля скорочень малоімовірна. Власники вітчизняних підприємств, помічаючи ознаки погавлення економіки (насамперед – поступове зростання промислового виробництва), почувають себе впевненіше.

В фірмах, де була потреба оптимізувати штат (звільнити надлишок персоналу або ж позбутися неефективних працівників), скорочення провели ще восени – взимку. Компанії, які розраховують не тільки вижити під час кризи, а й розвиватися після її закінчення, навряд чи будуть прощатися з іншими співробітниками.

Олена ГРИЩУК,
директор рекрутингової компанії «Форсаж»

– Масштабних скорочень восени не буде. В галузях, найбільше постраждалих від кризи, скорочувати нема кого. За моїми даними, західні бізнесмени розглядають нашу країну як інвестиційно привабливу, вони зацікавлені в купівлі й оренді ділянок для будівництва, в придбанні недобудованих

об'єктів нерухомості й т. ін. Багато ритейлерів, учасників FMCG-сектора, котрі відклали вихід на український ринок, міняють плани – восени в Україні з'явиться кілька нових фармацевтичних компаній, підприємств торгівлі та з виробництва обладнання. А це – нові робочі місця.

дей. Певні підстави для такого прогнозу є. Зокрема, в червні 2009 року, за даними Держкомстату, в вимушених відпустках перебувало 3,6% найманих працівників – більше 350 тис. осіб – вони перші кандидати на звільнення. До галузей підвищеного кадрового ризику Олена Крафт зараховує промвиробництво, торгівлю і банківський сектор.

За словами експертів, оптимізацію персоналу в цих галузях було проведено ще під час першої хвилі кризи – до лютого 2009 року. Більша частина вимушених відпускників – працівники металургійних підприємств. Але зараз у багатьох галузях з'явилися перші ознаки одужання. Наприклад, металургія й ГМК поступово повертають втрачені позиції. Випуск сталі зростає четвертий місяць поспіль (лише з травня по червень на 20%). Зростанню виробництва сприяє кон'юнктура світового ринку: наприклад, якщо в березні за тону квадратної заготовки українські металурги одержували менше \$330 (у Чорноморських портах на умовах FOB), то в серпні вже \$430–440. Вітчизняні меткомбінати забезпечені замовленнями до жовтня–листопада, й людей поступово відкликають із вимушених відпусток.

У червні–липні в Україні припинилося падіння роздрібного товарообігу. Якщо в березні–травні виручка магазинів скоротилася на 18–20% порівняно з аналогічним періодом

ках збільшилася на 5,7%, а за два останні місяці число заявок від роботодавців у фінансовій сфері зросло більше ніж у півтора раза (з 332 в червні до 534 в середині серпня).

«Від початку кризи ринок праці вже пережив дві хвилі скорочень. Думаю, восени 2009 року варто чекати на третю», – ви-

словлює іншу думку Олена Крафт, директор з управління персоналу Індустріальної групи «УПЕК». За її словами, до вересня–жовтня багато компаній, які чекали покращення економічної ситуації, повністю вичерпають ресурси, що дозволяли обходитися без звільнень, і будуть змушені скорочувати лю-

ВІД ПОЧАТКУ КРИЗИ РИНОК ПРАЦІ ПЕРЕЖИВ ДВІ ХВИЛІ СКОРОЧЕНЬ. ОЧІКУЄТЬСЯ ТРЕТЯ

СКОРОЧЕННЯ МОЖЛИВІ

Олена КРАФТ,
директор управління персоналу
Індустріальної групи «УПЕК»

– Несуттєве зростання обсягів виробництва, низькі купівельна спроможність та платоспроможність клієнтів, потреба розраховуватися за кредитами призводять до невідповідності рівня доходів і постійних витрат, зокрема й на персонал. Як наслідок, це спровокує чергову

хвилю звільнень. У першу чергу постраждають працівники підприємств промисловості, сфери послуг і банківського сектора. Натомість зниження зарплат навряд чи буде – урізати їх далі нема куди. Хоча затримувати платню, напевно, будуть.

Анна БАСЮК,
керівник департаменту персоналу
Unitrade Group

– Більшість компаній оптимізували штат ще торік і в першому півріччі цього року, тому хвиля скорочень не стане цунамі. Тим не менше, чергові скорочення восени цілком можливі – через сезонний спад у певних галузях, оптимізацію витрат на персонал у тих

компаніях, які не зробили цього раніше, закриття окремих проєктів. У нашому ж секторі інформаційно-комунікаційних технологій саме восени починається активний сезон продажів, тому до зими я очікую зростання доходів і збільшення штату компанії.

TOP-10 найбільш високооплачуваних професій у I півріччі 2009 року

■ Середній рівень зарплат, грн ■ Зміна зарплат у січні-липні, %

За даними сайту з працевлаштування JOB.ukr.net

ГРУПА РИЗИКУ. Бізнес-напрямки, на яких зменшилася кількість вакансій

■ Зміна кількості вакансій із 7 серпня по 7 вересня, % ■ Зміна кількості резюме із 7 серпня по 7 вересня, %
■ Кількість претендентів на одну вакансію станом на 7 вересня

За даними порталу rabota.ua

КРИВА ЗАЙНЯТОСТІ. Рівень безробіття в Україні за методологією Міжнародної організації праці

За даними Держкомстату

2008 року, то за підсумками перших семи місяців роздрібний оборот виявився меншим за минулорічний лише на 15,9% (дані Держкомстату). Можна передбачити, що підприємствам торгівлі масові звільнення не загрожують.

Якщо найближчим часом не поживається рекламний ринок, чергова хвиля звільнень зачепить медіа-бізнес. Відсутність інвестицій, на які так сподіваються девелопери, змусить власників будівельних компаній і надалі скорочувати персонал. У групі ризику також сфера послуг – різні опитування свідчать про намір українців заощаджувати на необов'язкових витратах (розваги, відпочинок, оздоровлення, спорт) у разі подальшого погіршення їхнього фінансового становища.

Звільнення можливі і в банківському секторі. Та кількість зайнятих у цій сфері не перевищує 20 тис. осіб (за даними rabota.ua з вересня 2008 року по березень 2009-го без роботи залишилося близько 9,5 тис. банківських клерків). Тобто навіть якщо восени-взимку цього

року в деяких банках запровадять тимчасові адміністрації, без роботи, в найгіршому випадку, залишаться кілька тисяч осіб, а не півмільйона, як рік тому.

«Так, нова хвиля кризи можлива, проте вона не має спричинити масові звільнення й значне падіння рівня зарплат – працедавці вже оптимізували кадрові ресурси, навчилися виживати в умовах падіння попиту, а найманий персонал і так працює за невеликі гроші», – резюмує пан Муровайко. «Тепер штат у багатьох компаніях стиснутий до критичного рівня. Тож якщо економічна ситуація погіршуватиметься й надалі, фірми будуть або об'єднуватись, або підуть із ринку», – вважає Вікторія Погоріла, начальник відділу кадрів UDC Holding. ■

**ПОЧНИ СВІЙ ДЕНЬ
З ГАРНОГО ТА ВЕСЕЛОГО НАСТРОЮ**

Оля Суботіна

Анатолій Анатоліч

Маша Максимова

Нарру РЯНОК!

ранкове шоу

ХІТ FM

Тільки вперед

Укрзалізниця не лише збільшує тарифи, а й скасовує зупинки потягів на маленьких станціях

Автор:
Інна Завгородня

У жовтні на українців чекає чергова зміна графіку руху залізничних поїздів. Новий розклад запроваджують щороку, плюс до цього двічі на рік його змінюють із літнього на зимовий і навпаки. Для пасажирів нововведення зазвичай є неочікуваними та малоприємними. Дізнатися про те, що вашу зупинку скасували, ви можете й безпосередньо на наступній станції, пройшовши власну. А про те, що прибуття електрички, якою ви добираетесь на роботу, перенесено на дві години раніше, – вранці на пероні.

ЦІНА ЗУПИНКИ – 40 ГРН

Мешканка Яготина (Київська обл.), Ольга Гордієнко не чекає від чергової зміни графіку руху поїздів нічого хорошого: «Кожного сезону відбуваються зміни в русі, щоразу з якимись неприємностями. Як правило, це або відміна електрички, або інший час відправлення». У відповідь на офіційний запит, **Тиждень** отримав роз'яснення від Укрзалізниці: на рух електропотягів впливають пасажиропотік, прибутки від продажу квитків і компенсації місцевими органами влади витрат на перевезення пільговиків.

Якщо раніше пріоритетом був розвиток транспортної інфраструктури, то зараз – лише прибуток та економічна доцільність. «Закриття зупинок не є нашою прерогативою, але ми, як і всі інші державні служби, намагаємось економити ре-

сурси, – каже заступник начальника служби приміських пасажирських перевезень Львівської залізниці Віктор Корзун. – На одну зупинку поїзда, незалежно від того, відбувається в цей час посадка пасажирів чи ні, витрачається від 5 до 7 кг дизпалива. На деяких станціях низький пасажиропотік, тому є випадки відміни зупинок. Нам це дає економію. Зараз кілограм дизпалива коштує 6 грн, тож на одній зупинці заощаджуємо близько 40 грн».

Та причиною скасування зупинок може бути і звичайне сміття. Так, через засмічення станцій та колій поблизу них приміські потяги не зупинялись у восьми населених пунктах Івано-Франківщини. Таким чином залізничники хотіли стимулювати місцеву вдалу навести на станціях лад.

Із запровадженням нового графіка лише на Придніпровській залізниці ліквідували 45 зупинок у 16 парах поїздів. Ринкова логіка Укрзалізниці обурює мешканців сіл і містечок, повз які потяги проїжджають, уже не зупиняючись.

НЕВИГІДНІ СТАНЦІЇ

Мешканцям селища Борова під Фастовом не залишається нічого іншого, як виборювати електричку, від якої вони залежать. Без потяга Київ – Козятин, що зупинявся на станції Білки о 7:46, за новим розкладом перерва між електричками становила майже дві години – і це в час, коли більшості пасажирів потрібно діставатися до

КУРС НА ЗРОСТАННЯ

Тарифи на залізничні перевезення зростають із 2005 року. З 1998 по 2005 рік вони фактично не змінювалися. Вартість перевезення одного пасажирів на 10 кілометрів становила 0,04 грн і була на той час найнижчою в Європі. У квітні 2005 року Мінтрансв'язку підвищило тарифи на квитки у вагонах СВ на 50%. 1 червня 2006 року – на такий самий відсоток зросли ціни на всі пасажирські перевезення, окрім проїзду в електропотягах. Із того часу проїзд залізничним транспортом дорожчав періодично, й на 2007 рік це підвищення склало ще 15%. На початку 2008 року тарифи зросли на 8,7% і протягом року ще тричі зростали на 5%. Цього року ціни підвищували вже двічі. Востаннє – 1 червня, якраз напередодні літніх відпусток: у плацкартних вагонах – на 4,7%, у купейних і СВ – на 7,4%. Загалом від початку року вартість проїзду збільшилася на 9,5% для плацкартних, 15% – для купейних і вагонів СВ. За час поступових індексацій вартість залізничних квитків зросла майже втричі. Наприклад, за квиток у купейному вагоні потяга Київ – Сімферополь, що коштував у 2005 році 75,61 грн, зараз треба заплатити 212,53 грн.

ЧОМУ ЛЮДИ КОРИСТУЮТЬСЯ ЗАЛІЗНИЦЕЮ?

ФОТО ОЛЕКСАНДР ЧЕМЕНЬОВ

роботи й навчання. «Ми зібрали близько двадцяти підписів, склали колективний лист й отримали офіційну відповідь, – розповідає **Тижню** жителька Борової Інна Тіга. – Потяг знову зупиняється – і на Півнях, і на Білках».

За електричку мешканці довколишніх сіл борються не вперше. Подібна ситуація виникла й восени минулого року, поїзд зник разом зі зміною розкладу – не помістився в графіку. «Ми його так само відстоювали – писали листи, – пригадує Інна. – Тоді нам офіційно не відповідали, але електричку поновили. Автобусом до Білок під'їжджають із сусідніх сіл. Окрім того, в нас є восьмирічна школа – діти добираться до неї з Півнів і Вишняків. Точнісінько так само наші діти, які вже перейшли до десятирічки, повинні їздити до Мотовилівки – цією ж електричкою. Без неї їм доводиться вставати о четвертій і приїжджати за годину до відкриття школи. Тому ми постійно воюємо за цю електричку: вона для нас, фактично, незамінна».

Світлана Редчук живе в селі Звиняче Горохівського району Волинської області, а працює в Луцьку, куди щодня мусить їздити на роботу. Для неї і таких, як вона, зміна руху приміського поїзда Стоянів – Луцьк – це зміна життєвого ритму. «Зараз він прибуває до Луцька о 06.40. Людям треба на роботу подекуди на восьму, але переважно – на дев'яту. Тож через новий розклад доводиться гаяти дві години зранку в місті. Останнім часом я їджу маршруткою, проте вона, по-перше, удвічі дорожча, а по-друге, маленька. Ще в моєму селі можна сісти, але їде так багато людей, що з наступних сіл вибратися дуже важко. Люди просто падають, мліють, та всім потрібно їхати». Світлана згадує електричку, яка ходила зі Стоянова о шостій ранку, – це було дуже зручно. Але її вже кілька років немає.

МОНОПОЛІЯ ПРОТИ СЕРВІСУ

«Ціни в нас давно вже європейські, а сервіс далекий від нормального. Скажіть, будь ласка, скільки треба заплатити за кви-

РАДЯНСЬКИЙ СЕРВІС. Периферійні маршрути модернізація майже не зачепила

ток, щоб відчувати себе достойно під час подорожі?» – запитує відвідувачка «Гостьової книги» на сайті Укрзалізниці Олена.

Вартість проїзду в залізничному транспорті за три роки зросла майже утричі. При цьому Антимонопольний комітет України вважає підвищення тарифів необґрунтованим і ще з 2006 року (від початку підвищення) закидає Мінтрансв'язку відсутність методики формування цін, які Укрзалізниці встановлює на власний розсуд.

Та залізниця все одно залишається найдешевшим видом транспорту. За результатами щорічного дослідження консорціуму «Менеджмент Консалтинг Груп», під час поїздки у межах України на великі відстані залізницю обирають більшість пасажирів – 81,1%, тоді як особистим автотранспортом подорожують 10,4%, автобусом – 6,9% і літаком – 1,6% українців.

Проте висока вартість квитка в українських реаліях аж ніяк не означає бездоганного сервісу. Навіть купуючи купейні квитки на потяг, ви не гарантовано опинитесь у кондиціонованому вагоні. Кондиціонерами обладнані тільки 30% вагонів – перш за все РІЦ (м'які вагони), СВ і лише частина купейних і плацкартних. «Річ у тім, що не всі вагони, навіть купейні, за технічними характеристиками можна оснастити системами кондиціонування повітря, – пояснює перший заступник начальника Головного пасажирського управління Укрзалізниці Ігор Бреус. – Люди жаліються, що кондиціонер не працює. Але іноді він не може працювати хоча б тому, що його просто немає – не передбачено конструкцію». Залізничники радять шукати написи на вікнах – якщо їх відчиняти заборонено – значить, кондиціонер має працювати. Якщо ж кондиціонера в потязі немає – рятуватися доведеться за допомогою вікон.

Але навіть коли вам поталанило потрапити до нечисленних нових комфортабельних купе, ви все одно змушені будете прокидатися під музику. В дніпропетровському напрямку – під пронизливі звуки шансону, у львівському – української попси. ■

Титулатура на службі нової Російської імперії

Смирненне звернення до Патріарха Московського Кирила від душевного бідняка

Дмитро Горбачов,
мистецтвознавець

Минуло достатньо часу з відвідин України Московським Патріархом Кирилом. Я все чекав, що хтось оприлюднить суттєві неточності, до яких вільно чи невільно вдався Патріарх в одному зі своїх виступів. Та цього не сталося.

Я дуже уважно слухав усі його промови, і в мене виникло бажання подискутувати з приводу двох його висловлювань, тож я надіслав до прес-служби Московського патріархату листа. Чесно кажучи, я не розраховував на те, що моє звернення опублікують, та все ж мав надію, що хоча б отримаю відповідь. Не діждався. Тому вирішив надрукувати цей лист на шпальтах «Українського тижня».

Брати і сестри!

Після успішного візиту в Україну Патріарха Московського мені, дослідникові історії православної церкви, хотілося б подискутувати з приводу титулатури. У виступ Його Святійшества закралася неточність: він назвав титул першого Московського патріарха Йова – Патріарх Московський і всея Русі, маючи на гадці й Русь-Україну. Насправді Йов підписувався Патріархом Московським і всея Великія Русі, до якої входило 12 північних єпархій Московського царства. Україна ж називалася Малою Руссю (5 єпархій) і під юрисдикцію Москви не потрапляла.

Його Святійшество невдало витлумачив і Послання Святого апостола Павла до коринфян. Ось слова Московського патріарха Кирила: «Хтось говорить, що я належу Павлу, а хтось Петру чи Аполлосу. А треба, щоб Церква була єдиною» (тобто в підпорядкуванні Московського патріарха).

Я змушений заперечити: Павло не ставив себе вище за Аполлоса, позаяк і той і другий служили Христу. Він каже: «Я посадив, Аполлос поливав, а зростив Бог» (Коринф, 3.6). Про ієрархічну субординацію тут не йдеться – серце може відкритися Богу в будь-якій конфесії.

З повагою.
Професор Дмитро Горбачов. Київ

Мені здалося, що загальна тональність виступів московського владики під час його відвідин України була категоричною і повчальною. А між тим, Господь заборонив проповідникам «піднімати палець і говорити образливо» (Пророк Ісаїя, 58). Я згадував, як смиренно й скорботно промовляє зазвичай Патріарх Київський Філарет.

Небажання о. Кирила помолитися й побесідувати з Патріархом Філаретом, митрополитом УАПЦ Мефодієм і Главою УГКЦ Любомиром Гу-

заром, що вони його висловили в листі до Московського Патріарха, контрастує з пам'ятною нам приязною поведінкою Вселенського Патріарха Римського Івана Павла II, який молився разом із православними й шанобливо відвідував мечеті та синагоги. Три церкви є сестрами – юдейська, християнська і магометанська, казав і пророк Магомет.

Москва, видається мені, є місто «досократичне», адже з часів Сократа діалог – неодмінна умова демократії. Мова директив, а не дискусії, виглядає нині старомодною, як атавізм далекої давнини.

Колись Фьодор Достоєвський вказав на два різновиди православ'я – благословляючий (любить усе) і виклинаючий, який нічого спільного з християнством не має. Анафема на помісного патріарха України Філарета від помісного патріарха Росії була геть безпідставною. Той, хто, як Філарет, проповідує слово Боже і любов до ближнього, на таке не заслуговує.

За словами Тараса Шевченка (цитую мовою оригіналу) «християнская церковь, как нежная мать, не отвергает даже и преступных детей своих, за всех молится и всех прощает. А представители этой кроткой, любящей религии отвергают именно тех, за кого должны бы молиться. Где же любовь, заветная нам на кресте Спасителем-человеколюбцем?»

Християнин засуджує себе, а не брата свого.

Папа Іван Павло, духовний лідер усього людства, просив вибачення за гріхи католицької церкви – хрестові походи, інквізицію, гоніння на юдеїв.

У нас, православних, теж є привід до покаяння. Наприклад, Патріарх Московський сталінських часів Сергій сказав: «Смерть німецьким окупантам!» В устах ієрарха, який має молитися за спасіння заблудлих, це святокрадство: смерті воліє лише кроволівний диявол. Ісус Христос прагне натомість життя вічного.

Кожний носій добра є Божою людиною.

Філософа Епікура, який жив задовго до Христа, наш Скворода називав «християнином до Різдва», бо той вважав любов до ближнього найбільшою насолодою.

Навіть язичника римського імператора Траяна вважають «неусвідомленим християнином». Він полишив невідкладну військову справу заради немічної вдовиці: зійшов з коня, перейнявся її горем і допоміг їй. ■

НОВИНИ

ЩОДНЯ

12:00 15:00 18:00 21:00

ПЕРШИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ

ЛІЦЕНЗІЯ НА ПРАВО МОВЛЕННЯ, СЕРІЯ НР № 0898-м ВІД 24.07.02, ВИДАНА НАЦРАДОЮ УКРАЇНИ

Радянська окупація 1968

Досвід однієї нації може бути дуже корисним для іншої. У Європі ж, відомій своєю тіснявою, досягнення або проблеми однієї країни просто переносяться на інші

Автор:
Ярослав Пешек,
чеський підприємець
та публіцист

Минулого місяця чехи згадували не тільки окупацію серпня 1968 року, а й демонстрації, що відбулися в Празі, Брно та інших містах у зв'язку з річницею перебування там радянських військ у серпні 1969-го. Демонстрації були жорстоко придушені, загинули люди.

Щоб зрозуміти ситуацію в Чехословаччині 1968–1969 років, потрібно знати деякі важливі події. Той факт, що на теренах ЧССР, на відміну від Польщі, НДР та Угорщини, не були розташовані жодні військові одиниці радянської армії, дуже непокоїв генералітет СРСР. Радянське керівництво не довіряло навіть собі, що вже казати про колонії.

У другій половині 1960-х дійшло до відлиги під впливом хрущовської доби й у зв'язку з ліберальною та демократичною політикою Заходу. Чехи і словаки бажали вищого рівня

життя, хотіли вільно подорожувати та висловлюватися з політичних питань.

З Франції, Великої Британії, Німеччини та Австрії надходили повідомлення про успішний розвиток економіки, про громадянські права та свободи, тобто про можливості кращого життя. Не дивно, що і в Чехословаччині всередині комуністичної партії й пізніше поза нею почала формуватися платформа специфічного чехословацького шляху до соціалізму з дієвою економікою та демократичною політичною системою.

СЛІПА ВІРА В ДОБРУ МОСКВУ

Авторитет Радянського Союзу як визволителя від фашизму був високим, і ніхто не уявляв, що бажання демократії, соціалізму з людським обличчям або плюралістичною політичною системою керівництво СРСР може сприйняти як недоброзичливий випад проти Москви.

Як же мало ми знали про «Союз нерушимий республик свободных»... Мені тоді було 18 років, і мої постпубертатні думки переважно стосувалися сексу, їжі

та фізичних рухів. Тому я з ентузіазмом сприйняв можливість відвідувати стриптиз-вистави, які під назвою «Краса без вуалі» організовували Будинки культури і кав'ярні. Були також запроваджені «вільні суботи», що давало нам змогу ходити зі спальниками до лісу, до таборів-

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА (1918–1989)

Чехословаччина, якої з 1993 року вже не існує, а її наступниця називаються Чеська Республіка та Словацька Республіка, у своїй історії має чимало справді магічних вісімок та дев'яток. Посудьте самі:

Жовтень 1918-го – створення Чехословаччини

Жовтень 1938-го – відокремлення на користь Німеччини Судетів згідно з Мюнхенською угодою, підписаною Німеччиною, Італією, Великою Британією та Францією

ФОТО REUTERS

вого вогнища – набиратися романтики, пригод та правдивої дружби.

З політики я пам'ятаю здебільшого постійні дискусії на телебаченні. Народ з відкритим ротом сидів із пивом перед екраном і чекав, що ж буде далі. Поступово дебати доходили до га-

рячого, і люди впадали або у захват, або у скепсис. У нас, у передмісті обласного центру, все було переважно спокійно. Але одного разу, коли політик з екрана повідомив: «Товариші, цензуру скинуто!», відвідувачі носили трактирника на руках і кричали: «Ураааааа! Ура!..»

Однак у Празі ситуація була значно гарячішою, там робилася «велика політика». Ми тримали кулаки за Александра Дубчека, який мав спортивну фігуру та вмів добре плавати. З часом виявилось, що плаває проти течії.

У липні 1968 року в Чехословаччині відбулися великі на-

Березень 1939-го – знищення решток Чехословаччини, окупація Чехії та Моравії Німеччиною, проголошення Словацької держави під патронатом Гітлера

Лютий 1948-го – встановлення влади комуністичної партії, Чехословаччина входить до зони впливу СРСР

Весна 1968-го – кількомісячна спроба створити «соціалізм із людським обличчям»

Серпень 1968-го – окупація Чехословаччини військами п'яти країн Варшавського договору (за винятком Румунії)

Квітень 1969-го – розпочато процес нормалізації суспільства, тобто советизації та підпорядкування інтересам СРСР

Жовтень 1988-го – демонстрації та акції непокорі з нагоди річниці проголошення Чехословаччини

Листопад 1989-го – демонстрація студентів завершилася Оксамитовою революцією та падінням комуністичного режиму

вчання військ країн Варшавського договору, і люди з досвідом підозрювали, що Совети хочуть у нас залишитися. Коли ж голова уряду СРСР Косигін проголосив: «Это ваше дело!», всі ми вирішили, що Росія зрозуміла: ми хочемо жити по-своєму.

ЗРАДА І ТАНКИ

У ті часи я був на канікулах і подорожував із друзями країною. Ми провели цілий тиждень у місці злиття річок Влтави та Сазави десь за 50 км від Праги. Там тоді американська кіностудія знімала фільм про війну «Ремагенський міст». Спеціально з віденського музею привезли американські танки Sherman, і ми стежили, як кіношники відтворювали «реальність» тяжких боїв між військовиками США та німецького вермахту.

За кілька днів у новинах соціалістичних країн з'явилися фотографії американських танків, які доставляють потягом. Під фотографією було написано, що американці вже в Чехословаччині. Та пропагандистська брехня досі кружляє поміж людей.

На роботу в нас приходять переважно на 6-ту годину ранку, тож разом з усіма вранці 21 серпня 1968 року поспішав на тролейбус і я. Транспорт не ходив, і мовчазні люди поспіхом, хто як міг, добиралися до роботи. Перед будинком нашої фірми зібрався натовп, і там я вперше дізнався, що нас окупує росіяни. Радіо і телебачення драматично закликали зберігати спокій та інформували, що в ніч з 20 на 21 серпня кордон Чехословаччини без відома влади країни перейшли збройні сили СРСР, Польщі, НДР, Угорщини та Болгарії.

Перше, що я відчув, — це нестерпне відчуття безпорадності та жалю. «Як вони могли так із нами вчинити? Ми ж завжди хотіли тільки всього кращого — соціалізму!» Я був молодий, недосвідчений і наївний.

Упродовж наступних днів з відчуттям зради і безсилля ми спостерігали за колонами танків, бронетранспортерів і небом, повним важких транспортних літаків. Я ніколи не забуду драматичних тонів 9-ї симфонії — «та-та-та-таа, та-та-та-таа», яку радіо використовувало як позивні перед трагічними новинами.

ФОТО: REUTERS

ФОТО: REUTERS

ФОТО: REUTERS

ЖЕРТВИ ОКУПАЦІЇ. Опір радянським військам чинила не армія, а прості чехи та словаки

Керівники Комуністичної партії та країни були ув'язнені, інтерновані й доставлені літаком до Москви, де їх змусили підписати ганебну угоду і погодитися на розміщення радянських військ разом із ядерною зброєю на території Чехословаччини. Радянські військовики

в нас залишилися на довгих 23 роки.

Генсек КПРС Леонід Брежнєв міг бути задоволений. Війська Радянського Союзу зайняли останню неприборкану країну на шляху передбачуваного наступу проти Заходу. Спроба демократичного соціалізму і самостійного чехословацького шляху до «соціалізму з людським обличчям» була придушена, а наступні роки було використано для зміцнення радянської влади не тільки в Чехословаччині, а й у решті сателітів СРСР. У Чехословаччині в серпні 1968 року не відбувся жоден бій чи перестрілка. Жоден військовий не загинув у результаті ворожої стрілянини, тому що такої не було.

Втім, унаслідок вогнепальних поранень та після зіткнень із броньованими машинами загинуло 108 безневинних чехів та словаків. Їхню пам'ять змогли вшанувати лише після Оксамитової революції в листопаді 1989 року.

У МАЙБУТНЄ З МИНУЛИМ

Сьогодні Чеська Республіка та Словацька Республіка є членами НАТО та ЄС. Люди тут живуть майбутнім, але не забувають і про трагічні дні серпня 1968 року. Наприклад, усесвітньо відомий чеський хокеїст Яромір Ягр виїздив на кригу як капітан нью-йоркських рейнджерів під номером 68.

Коли 1987 року журналісти запитали в Михайла Горбачова, у чому полягає різниця між Празькою весною 1968 року та його перебудовою, він лаконічно відповів: «19 років». На жаль, у Росії реформам європейського зразка не щастить, і сьогодні там знову повертається диктатура, цього разу під назвою «керована демократія». У Кремлі знову опрацьовують політично-воєнний сценарій, нині під видом «об'єднання російських інтересів».

Минуле та історична правда мають неоціненну здатність. Люди і нації можуть на них вчитися і не повторювати помилок, яких одного разу вже припустилися. Напевно, це зрозумів і командувач радянських військ у Чехословаччині 1968 року генерал Павловський. Леонід Брежнєв в грудні 1979-го загадав про його «успіх» і послав його до Афганістану, де, як відомо, повторити успіх уже не вдалося. Не потрібно двічі ставати на ті самі граблі... ■

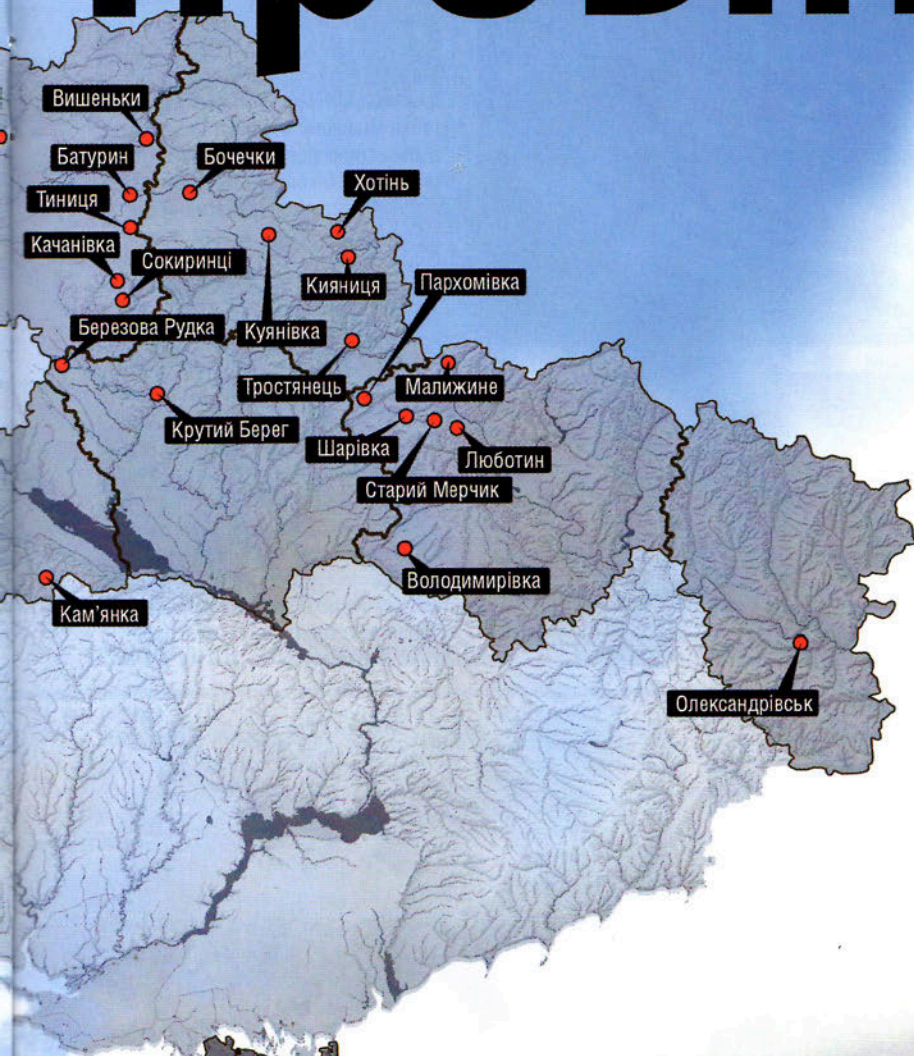
ТІЛЬКИ

РОК

103.6 FM

провінція

Людей, які бажали мешкати в палаці й мали відповідні статки для його будівництва, в Україні ніколи не бракувало. Щоправда, бойові дії, які велися на наших теренах, тривалий час примушували зводити палаци або всередині фортечних мурів (виходило тісно і без особливих розкошів), або в містах, що робило палаци схожими на великі міщанські будинки. Однак за доби романтизму можновладці розгулялися: по всій Україні постали розкішні будівлі в оточенні величезних пейзажних парків в англійському стилі. Оскільки англійський парк мав імітувати дику природу, то за 100 років занедбаності вони не стали гіршими, навіть набули певної довершеності.

ФОТО: УНАН

ФОТО: ОЛЕКСАНДР КАДНІКОВ

МАСАНДРА: УЛАМОК ФРАНЦІЇ

Адреса: смт Масандра, Велика Ялта, АР Крим.
Збудовано: кін. XIX ст.
Автори: М. Бушар, М. Месмахер.
Замовники: граф Семен Воронцов, імператор Олександр III.
 Естети XIX століття довго й наполегливо шукали стиль епохи, аналізуючи архітектуру минулих сторіч. І таки знайшли: мішанка з елементів різних стилів породила новий – історизм. Утім, інколи архітектори не гралися в конструктор із класичних деталей, а просто брали за зразок певну будівлю або тип споруд. Палац у Масандрі проектували саме за таким принципом: на замовлення графа Воронцова француз Бушар надав споруді подібності до замків XV–XVI ст. на берегах Луари. Та архітектор несподівано помер, а незакінчений палац Воронцов продав імператорові. У вінценосця і мати, і син Георгій хворіли на сухоти, а повітря саме цієї місцини було для них корисне. На замовлення Олександра III палац розбудували, його інтер'єри прикрасили ліпленням, розписами, оздобленням із коштовних сортів деревини й каменю.

ФОТО: ОЛЕКСАНДР КАДНІКОВ

ФОТО: ОЛЕКСАНДР КАДНІКОВ

ФОТО: ОЛЕКСАНДР КАДНІКОВ

ТРОСТЯНЕЦЬ: МРІЯ РОМАНТИКА

Адреса: м. Тростянець Тростянецького р-ну Сумської обл.
Збудовано: кін. XVIII ст. – 1870-ті рр.
Автор невідомий.
Замовник: родини поміщиків Надаржинських, князів Голіциних і купець Леопольд Кеніг.
 Чого тільки немає в цьому маєтку! І 250-літні дуби та ясени, і 15 га мальовничих ставків (із загальною площею парку 253 га), бібліотека для працівників садиби, будиночок управителя, збудований у стилі модерн, і подібний до середньовічного замку Круглий двір (колись цирк та манеж). А ось панський палац – маленький, одноповерховий і затишний, схований у зелені. Романтичний маєток надихнув Петра Чайковського (ще студента консерваторії) написати перший симфонічний твір. Стежками парку прогулювалися Павло Грабовський, Антон Чехов та місцевий уродженець Микола Хвильовий.

ФОТО: ІРИНА БРАЖНІК

ФОТО З САЙТУ [HTTP://SERG-KULMENKO.COM.UA](http://serg-kulmenko.com.ua)

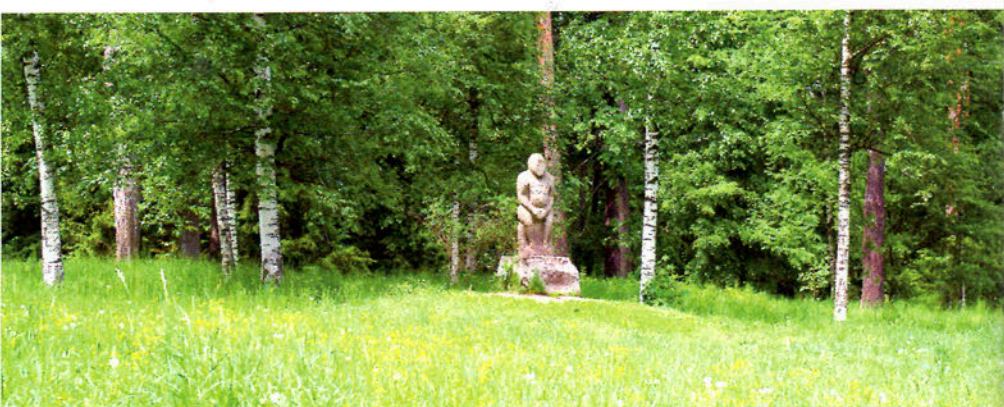

ФОТО: ІРИНА БРАЖНІК

ФОТО: ІРИНА БРАЖНІК

ФОТО: ІРИНА БРАЖНІК

ФОТО: ІРИНА БРАЖНІК

СОКИРИНЦІ: ЗАТИШОК І РОЗКІШ

Адреса: с. Сокиринці Срібненського р-ну Чернігівської обл.

Збудовано: 1824–1831 рр.

Автори: П. Дубровський (палац і паркові споруди), І. Бістерфельд, Редель, К. Хрестіані (парк).

Замовник: Павло Галаган.

Нашадок відомого старшинського роду вирішив збудувати в маєтку, що належав сім'ї ще з часів Гетьманщини, розкішний палацово-парковий комплекс площею 60 га. Від воріт до величозного палацу в стилі ампір веде 400-метрова під'їзна алея – центральна вісь ансамблю. Кожна альтанка, скульптура чи місток, розкидані по величезному англійському парку, є центрами таких собі самодостатніх мікроансамблів. Павло Галаган отримав саме такий маєток, який вимагала доба романтизму – з кожного вікна, з кожної алеї відкривався точно запрограмований буцімто «дикий» пейзаж. Сокиринці надихнули Тараса Шевченка написати повість «Музикант», красою маєтку насолоджувався Микола Лисенко, тут також жив славетний кобзар Остап Вересай.

ФОТО: ІРИНА БРАЖНІК

ФОТО: ОЛЕКСАНДР ЧЕРМЕНЬОВ

ЛІВАДІЯ: ЦАРСЬКА ПРИВАТНІСТЬ

Адреса: смт Лівадія, Велика Ялта, АР Крим.

Збудовано: 1910–1911 рр., парк 1835 р.

Автори: архітектор М. Краснов, садівник Е. Делінгер.

Замовники: імператори Олександр II, Микола II.

Олександр II придбав цю місцину, щоб подарувати дружині Марії – хвора на туберкульоз імператриця потребувала регулярного оздоровлення. Саме тоді було закладено більшість із 53 будівель комплексу та розкішний парк, по якому розкидано 30 малих архітектурних форм (альтанок, фонтанів та ін.) і 25 різьблених мармурових ваз. А ось головне царське житло, Білий палац, звели згодом, коли маєток успадкував Микола II. Цар навіть їздив по натхненню до Італії – щоб уявити свою майбутню резиденцію. Тож на його бажання палац збудували в стилі неоренесансу, з яким органічно поєднуються такі дива, як арабський двірчик, неовізантійська палацова церква та більярдна у вікторіанському стилі.

ФОТО: ОЛЕКСАНДР ЧЕРМЕНЬОВ

КАЧАНІВКА: ПРИХИСТОК ІНТЕЛЕКТУАЛІВ

Адреса: с. Качанівка Ічнянського р-ну Чернігівської обл.

Збудовано: 1770–1830-ті рр.

Автори: К. Бланк, М. Мосцепанов (за іншою версією Ж.-Б. Валлен-Деламот, О. Яновський).

Замовник: родини графів Румянцевих і графів Тарновських.

Закладений Румянцевими маєток (саме за їх часів було розплановано садибу й започатковано пейзажний англійський парк) три покоління Тарновських не лише розбудували розкішний палац (його архітектурні форми демонструють перехід від бароко до класицизму) та розставляли по парку всілякі альтанки і скульптури. Вони перетворили Качанівку на осередок інтелектуального та мистецького життя. В Тарновських не тільки гостювали й розважалися, а й доволі плідно працювали науковці (від Костомарова і Максимовича до Яворницького і Біляшівського), художники (від Жемчужникова до Репіна), у затишному парку вішував Шевченко, а в салоні грав на роялі Глінка.

ФОТО: ІРИНА БРАЖНІК

ФОТО: КОСТЯНТИН СМОЛЯНІВ

ПІДГІРЦІ: ГАЛИЦЬКИЙ ВЕРСАЛЬ

Адреса: с. Підгірці Бродівського р-ну Львівської обл.

Збудовано: 1635–1640, 1779 рр.

Автори: Г.Л. де Боплан, А. дель Аква.

Замовник: Великий коронний гетьман Станіслав Конєцпольський.

Чи не єдиний на наших теренах справжній фортифікований заміський палац, збудований за всіма модними канонами доби ренесансу. Зразком ошатної споруди слугував палац Шато Неф у Сен-Жермені (Франція). Але щоб уберегти резиденцію в Підгірцях від типових для цих місць неприємностей (нападів татар і повсталих козаків), її довелося укріпити додатково – оточити земляними валами з бастіонами. Версалем палац стали називати у відносно мирному XVIII ст., коли тодішні власники, польські магнати Жевуські, провели масштабний ремонт, наповнили інтер'єри творами мистецтва найвищого ґатунку, а парк – вишуканою скульптурою. В Підгірцях з'явився театр, друкарня й навіть алхімічна лабораторія. На жаль, інтер'єри палацу не збереглися, а від парку залишилися тільки фрагменти.

ФОТО: КОСТЯНТИН СМОЛЯНІВ

ФОТО: ДМИТРО СТАХОВСЬКИЙ

БАТУРИН: ГЕТЬМАНІВ СМАК**Адреса:** смт Батурин Бахмацького р-ну Чернігівської обл.**Збудовано:** 1799–1803 рр.**Автор:** Ч. Камерон.**Замовник:** граф Кирило Розумовський.

Останній гетьман України був людиною інтелектуальною, освіченою і без зайвих фанаберій. Тож модний архітектор, шотландець на російській імперській службі Чарльз Камерон, збудував для графа не пафосно-величний палац (саме такі йому замовляли в Петер-

бурзі), а елегантну й витончену резиденцію в стилі класицизму. Щоправда, Кирило Розумовський не встиг натішитися палацом – він помер, коли ще не завершилося опорядження інтер'єрів. Нині палац дбайливо відреставровано, відновлено навіть розписи стін та стель.

**ЧИНАДІЄВЕ:
РАДОЩІ МИСЛИВЦЯ****Адреса:** смт Чинадієве Мукачівського р-ну Закарпатської обл.**Збудовано:** 1890–1895 рр.**Автор:** З. Грессерсон.

Замовник: граф Бохайм Шенборн. Дивні смаки були в людей XIX сторіччя: замість користуватися справжніми історичними будівлями, вони вигадували всілякі неоренесанси, необароко чи неоготики. Ось і граф Шенборн забажав висловитися щодо своїх уявлень про середньовіччя. На місці мисливського будиночка він наказав збудувати палац, в архітектурі якого намішано елементів романського та готичного стилів. Утім, зроблено це цілком вишукано, вийшла жива ілюстрація до казок Шарля Перро. Псевдозамок був прихистком для графських гостей, котрі приїздили на полювання. А поки панове бавилися ловами, пані гуляли чудовим англійським парком навколо палацу.

ФОТО: PHIL

**ТУЛЬЧИН:
МАГНАТСЬКИЙ ШИК**

Адреса: м. Тульчин Тульчинського р-ну Вінницької обл.
Збудовано: 1757–1782 рр.
Автор: Лякруа.
Замовник: граф Станіслав Фелікс Потоцький.

Граф Потоцький був людиною з фантазією та розмахом у всіх випадках: чи то йшлося про інтриги з метою отримати польський престол (натомість Польща перестала існувати як держава), чи про будівельні проекти. Свою резиденцію він будував відповідно до настанов популярного на той час італійця Андреа Палладіо. Враження справжньої величі справляють

потужні колонидад палацу в центрі парадного двору та флігелів (власне, трохи менших палаців) обабіч. Палац оточував розкішний парк, а заново розплановане містечко слугувало тлом для цієї розкоші. Красою маєтку тишилися й фатальна жінка Софія Потоцька, і шотландський художник Вільям Аллан, і вітчизняний письменник Іван Котляревський.

ФОТО: КОСТЯНТИН СМОЛЯНІНОВ

СВІРЖ: ПАЛАЦ У СХОВАНЦІ

Адреса: с. Свірж Перемишлянського р-ну Львівської обл.
Збудовано: 1484 р.
Автор: невідомий.
Замовник: родини князів Свірзьких і графів Цетнерів.
Коли за доби ренесансу в Італії виникла мода на укріплені замські палаци, українські можновладці могли тільки позаздрити західноєвропейським шляхтичам. Адже в наших

краях жити в такій споруді було самотубством: палац європейського зразка не витримав би й одного татарського наїзду чи «сусідської війни» двох магнатів. А оскільки українські пани відмовлялися від модного житла не хотіли, довелося їм тулити палаци всередині замків. У невеличкому Свіржі парадні палацові сходи зайняли чи не половину двору і, напевне, добряче заважали гарнізону під час облоги. Та чого тільки не зробиш задля моди!

ФОТО: КОСТЯНТИН СМОЛЯНІНОВ

ФОТО: КОСТЯНТИН СМОЛЯНІНОВ

НЕМИРІВ: АНГЛІЙСЬКИЙ СТИЛЬ

Адреса: м. Немирів Немирівського р-ну Вінницької обл.

Збудовано: 1894–1917 рр.

Автор: І. Стібрал.

Замовник: княгиня Марія Щербатова. Остання власниця маєтку, княгиня Щербатова була особою надзвичайно активною. Вона налагодила виробництво горілки, яку постачала половині імперії та експортувала до Європи. А до того ж вирішила докорінно перебудувати свій маєток. Величезний англійський парк тут уже був. Ним встигли помилуватись і Марко Вовчок, і Оноре де Бальзак, і приятель Шевченка Іван Сошенко. Але княгиню не влаштував старенький палац у стилі ампір. Вона відвідала Англію й привезла звідти ідею неокласицистичного палацу. Проект новобудови вона замовила модному чеському архітекторові Іржі Стібралу. Щоправда, в Празі він проектував споруди у стилі модерн, але й псевдоанглійський палац вийшов у нього надзвичайно вишуканий та елегантний. Дочка княгині Сандра захоплювалася садівництвом, тож чимало років присвятила реконструкції парку.

ФОТО: СЕРГІЙ КЛИМЕНКО

WWW.FLYUIA.COM

Всі збори враховано

Київ — Франкфурт

Від

58 \$

Безкоштовно:

- Багаж (до 40 кг)
- Харчування на борту
- Онлайн бронювання
- Участь у програмі Панорама Клуб
- Можливість вибору місць у салоні

☎ 8 044 581 50 50 ☎ 566 МТС, КИВСТАР, LIFE3, BEELINE

МТС - згідно з тарифним пакетом на довільну міську телефонію/ Київстар та Life3 - 1 грн за хвилину/ Beeline - 0,95 грн за хвилину. Ліцензія МАУ ДАА № 368873 серія АВ від 20.02.2009 р.

MAU

ФОТО: ОЛЕКСАНДР КАДНКОВ

БАХЧИСАРАЙ: ВЛАДА ТА РОЗКІШ

Адреса: м. Бахчисарай Бахчисарайського р-ну АР Крим.
Збудовано: XVI–XVIII ст.
Автори: Алевізе Нові, майстер Омер та численні невідомі будівничі.
Замовники: ханська династія Гераїв. Будівництво «палацу в саду» (саме так перекладається «Бахчисарай»), який дав назву містові, розпочалося разом із заснуванням нової столиці кримського ханату, що мала демонструвати зростання потуги Гераїв та ваги їхньої держави. На відміну від європейських можновладців, татари не вважали здоровенні будівлі символом величчя. На Сході багатство й впливовість демонстрували за допомогою витонченої розкоші й зручності інтер'єрів, затишку садів та квітників. Тож краса цього дивовижного скупчення будівель, двориків, квітників та фонтанів криється у його витончених деталях.

ФОТО: ОЛЕКСАНДР КАДНКОВ

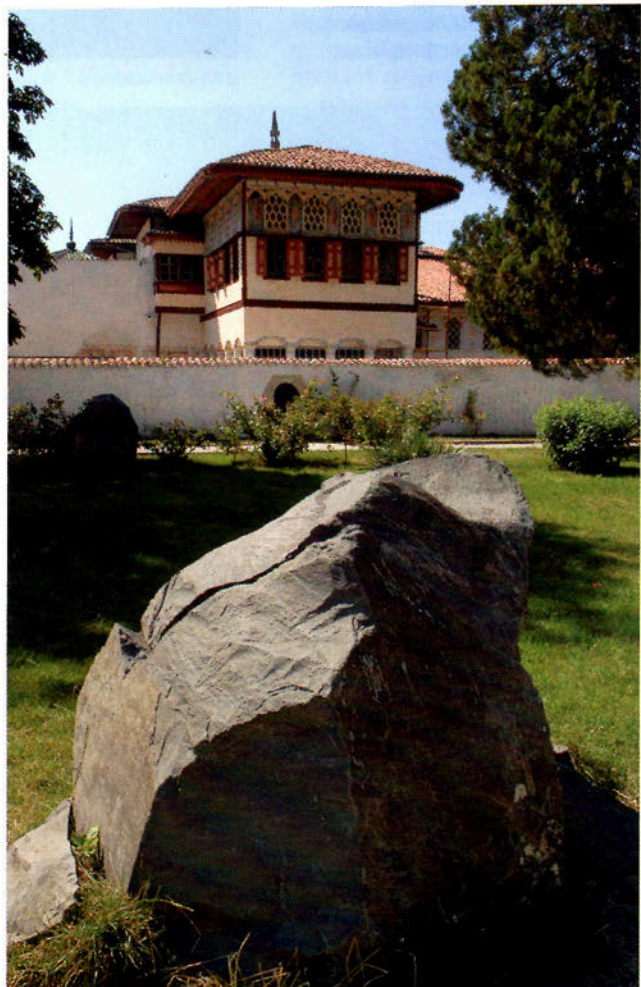

ФОТО: ОЛЕКСАНДР КАДНКОВ

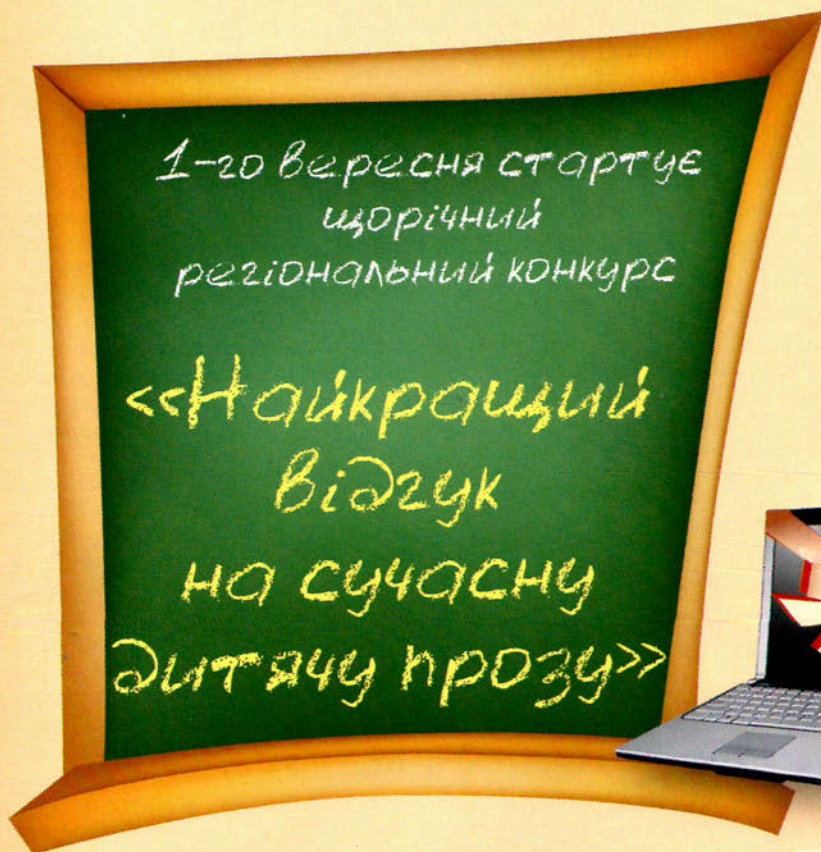
ВІДГУКНИСЬ!

Організатори:
Міністерство освіти і науки України
Міністерство культури і туризму України
Співорганізатор:
Видавництво «Грані-Т»

Конкурс проходить за підтримки Державного комітету телебачення та радіомовлення України

ХОЧЕШ ВИГРАТИ НОУТБУК? ЧИТАЙ КНИГУ - ПИШИ ВІДГУК!

Пиши відгук з
1 вересня по 31 жовтня
та здавай вчителю-координатору
у своїй школі.

Детальну інформацію про конкурс дізнавайтеся у своїх школах, а також у видавництві «Грані-Т» за тел.: 8(044) 200-12-57 (58, 59), 8(097) 910-01-11, або на сайті www.grani-t.com.ua

Партнери:

Медіа-партнери:

Виважено і без фанатизму

Нові підручники з історії: нарешті зникла полонофобія, а поняття «нація» знайшло своє належне місце

Кирило
Галушко,
кандидат
історичних
наук

Щороку українське школярство мусить отримувати нові дарунки від Міністерства освіти. Це можуть бути різні доленосні нововведення: навчальні програми, предмети або ж чергові зміни правил вступу до вишів. В уяві пересічних громадян діяльність Міносвіти зазвичай виглядає непередбачуваним хаосом, коли навіть справді потрібні кроки робляться у максимально незручний спосіб і в особливо незручний час. Єдине пояснення цього напрошується саме собою: кожен новий міністр, відчуваючи свою скороминущість на цій посаді, прагне втілити власні педагогічні мрії в навчальний процес максимально швидко і повно, аби його наступник не встиг за свою (також скороминущу) каденцію скасувати їх та викоринити. Щоправда, таке прагнення можна зрозуміти, адже у нас зміна урядів супроводжується обертанням державного курсу на 180 градусів. Тому в освіті все відбувається у душі відомих рядків: «Нам би ніч простояти та день протриматися».

Найважче за таких обставин дістається історії, оскільки складно спрогнозувати, як завтра офіційно тлумачитиметься наше геть непередбачуване минуле. Банальний та очікуваний захід з оновлення підручників (цього року для 9-х класів) супроводжувався звичною для нашої держави практикою «ремонт на ходу»: конкурсний відбір текстів відбувався наприкінці 2008 року, а ось програму, якій вони мають відповідати, було затверджено лише в червні 2009-го. Втім, моїх колег такими дивами не заскочити, і до потрапляння у друкарню їхній доробок було оперативно адаптовано. Що ж нового ми «відкриємо» у тому заявленому XIX столітті, яке проходять у 9-му класі? Адже ми вже звикли до того, що підручники з історії є щедрим джерелом для колекцій ляпів та зручним об'єктом для в'їдливої критики академічних істориків.

Професор Олександр Удод, який відповідає за вихід у світ нових підручників, зізнається, що найгіршим цього разу підготовка нової навчальної програми уникла ідеологічного тиску з боку керівництва Міносвіти. Це дало змогу замість звичних суперечок із «партійним» (а тому ненауковим) баченням чергового міністра спокійно виробити нову концепцію у колі фахівців-істориків, а не міністерських чиновників. До того ж вдалося поки що збе-

регти належну для демократичної держави варіативність: у школи потраплять три підручники з історії України для 9-х класів, які хоч і відповідають одній програмі, але представляють різні авторські бачення і виклади. Звісно, в умовах кризи такий «плюралізм» може видатися мало не розтринькуванням державних коштів, але водночас це й певний запобіжник: із нашим політикумом ми завжди живемо під загрозою нового безальтернативного «Краткого курсу історії ВКП(б)».

Поміж змістових змін можна відзначити зникнення звичної з радянських часів полонофобії: поруч із польським панством з'являється «польський визвольний рух». Це результат діяльності українсько-польської підручкової комісії. В основу теоретичного кістяка нових підручників очікувано покладено «концепцію національного відродження України», проте на відміну від поширених патріотичних закликів тут уже фігурують справді наукові розробки. До останніх належить і тлумачення національного розвитку недержавних народів Східної Європи званого чеського історика Мирослава Гроха. Завдяки такому підходу поява українства у XIX столітті набуває певної внутрішньої логіки та викликає відчуття невідповідності. Знаходить нарешті своє належне місце поняття «нація», яке автори підручників раніше намагалися притулити навіть до Давньої Русі.

Наскільки вдалими виявляться на практиці ці інновації, побачимо. Втім, критики вже зараз зауважують: усе це занадто складні речі, тоді як XIX століття й без цього дуже нудне. Справді нудне: не вимахують тут козацькою шаблюкою, не ганяють танки. Але є один корисний висновок із цих «теоретизувань»: нові під-

ручники перестали наголошувати на одвічній і виключній жертвованості та приниженості українців. Навпаки, констатують їхню нормальність, адже українська нація в них цілком нудно відроджується згідно із закономірностями, властивими й іншим європейським народам. Тож не все так гірко у нашій історії... Наш шлях хоча й не дуже прямий, але битий.

P.S. Наступного року нас очікує оновлення підручників з історії вже XX століття. Ось його «нудним» аж ніяк не назвеш. Готуйтеся до боїв за історію! ■

**НОВІ ПОСІБНИКИ
ПЕРЕСТАЛИ
НАГОЛОШУВАТИ НА
ОДВІЧНІЙ І ВИКЛЮЧНІЙ
ЖЕРТОВНОСТІ ТА
ПРИНИЖЕНОСТІ
УКРАЇНЦІВ**

Іван Рупієвич

ЖОВКІВСЬКИЙ ІКОНОСТАС

1697-1699

до 310-ї річниці
від часу створення

Національний музей
у Львові
ім. Андрея Шептицького

11 вересня
8 листопада
2009

ГОЛОВНИЙ
ІНФОРМАЦІЙНИЙ
ПАРТНЕР

Тиждень
УКРАЇНСЬКИЙ

ПАРТНЕРИ ПРОЕКТУ

Інститут колекціонерства
українських місцевих
пам'яток при НТШ

УЛРПОА
Українська
радіо-аудіо
асоціація

Примітка: Національного
Службового ОО. Висловлено
в Україні

Львівська
МІСЬКА РАДА

Львів
визнаний для світу

ІНФОРМАЦІЙНА ПІДТРИМКА

Далеке и близьке

Сучасна українська література в польських перекладах

Автор:
**Олександр
Бойченко**

Хто від часу визнання української незалежності залишається найважливішою до нас країною світу? Відомо: Польща. Скласти їй конкуренцію може хіба що Росія, але позаяк Росія – це синонім Газпрому, а Газпром – це синонім ФСБ, то хотілося б дочекатися тієї світлої днини, коли ми нарешті станемо для РФ зовсім нецікавими – навіть якщо після цього у Федерації не вийде друком жодного рядка в перекладі з української. Ну це так, мрії.

Натомість – реальність. Було б наивно думати, ніби 1991-го всі поляки запалали любов'ю до українців. Як зізнався один знаний у нас польський автор, його мати й сьогодні повторює: «Львів? Нема такого міста». Але, на щастя, в політичних, інтелектуальних і мистецьких колах незалежної Польщі перемиг курс Єжи Гедройца на розвиток добрих стосунків із Україною. А це попервах було річчю нелегкою, а надто – в книговидавництві. Бо за доби СРСР поляки цілком справедливо склали собі враження про українську літературу

як про винятковий заповідник соцреалізму з усією його розумово-естетичною вбогістю.

УКРАЇНСЬКЕ, ЯСКРАВЕ, ІНАКШЕ

Протягом 1990-х років репутацію вдалося змінити. З одного боку, з'явилися (або вийшли з підпілля) зовсім інакші українські твори, з іншого ж, як зауважує 1-й радник посольства РП в Україні Оля Гнатюк, «підросли гарні молоді перекладачі (ідеться про *Катажину Котинську, Ренату Руснак, Міхала Петрика та ін.* – Авт.), сформувався інтерес до сучасної української культури загалом. Вона показала своє модерне обличчя, достатньо відмінне, щоб зацікавити, та водночас достатньо впізнаване, щоб бути зрозумілим». Сама пані Оля, до речі, відіграла тоді не останню роль у процесі «відкриття України» польському читачеві, упорядкувавши кілька важливих антологій (зокрема, «Рибо-вино-кур») і переклавши десятки важливих текстів (поміж яких, «Рекреації» Юрія Андруховича).

Пік популярності вітчизняної літератури в Польщі припав, ясна річ, на 2005 рік, коли такі різні часописи, як *Twórczość*, *Lamp* чи *Na!art*, присвячували нам цілі номери з жовто-блакитними або помаранчевими обкладинками, а видавці метушливо шукали, кого б то ще з українців перекласти, поки мода не минула. Того ж року відбувся організований краківським

українці – польською

Oksana Zabuzko. *Siostró, siostró.* – W.A.B., 2007. Переклад – Катажина Котинська і Давід Монько

Oksana Zabuzko. *Badania terenowe nad ukraińskim seksem.* – W.A.B., 2008 (wydanie II). Переклад – Катажина Котинська
Кількість проданих примірників видавництво оприлюднювати відмовляється, але ідею видати тексти Оксани Забужко вважає напрочуд успішною. Між іншим, і «Польові дослідження з українського сексу», і «Сестро, сестро» вийшли у промовистій серії «3 мітлю».

Serhij Żadan. *Hymn demokratycznej młodości.* – Czarne, 2008. Переклад – Міхал Петрик
Сергій Жадан у будь-якій країні знайде свою аудиторію. «Гімн демократичної молоді» – вже четверта його книга прози, яку видало Czarne у перекладі незмінного Міхала Петрика.

До названих авторів ще треба додати Олександра Ірванця, чий роман «Рівне/Ровно» позаторік увійшов до фіналу премії Angelus (роком раніше цю премію здобув Андрухович із «Дванадцятьма обручами»), Софію Андрухович із «Жінками їхніх чоловіків» та «Сьомгою», Ірену Карпу з «Фройд би плакав» і Юрія Винничука з близькими полякам «Кнайпами Львова». Ось цими, приблизно, іменами сучасна українська література і представлена на польському книжковому ринку.

Абсолютним чемпіоном Польщі з друкування української літератури (точніше, прози та есеїстики) є видавництво Анджея Стасюка і Моніки Шнайдерман Czarne. Тут вийшли сім книжок Андруховича, в середньому по 4-5 тис. примірників кожна (але «Московіада» та спільна зі Стасюком «Моя Європа» ще й перевидавалися, а «Дванадцять обручів» додрукувалися, тож наклади доросли до 7-8 тис.). Понадп'ятитисячним накладом розійшлася «Колекція пристрастей» Сняданко і сумарно десятитисячним – Жаданові Anarchy in the UKR, «Big Mak», «Депеш Мод» та «Гімн демократичної молоді». Czarne ж видало згадані книги Софії Андрухович та Ірени Карпи, а також три книжки Тараса Прохаська: «Інші дні Анни», «НепрОсті» і «З цього можна зробити кілька оповідань».

На запитання, чому саме ці автори, головний редактор видавництва Моніка Шнайдерман відповідає: «Бо це чудова література, ми тепер у Польщі такої прози не маємо. Нам загалом цікаво друкувати книжки, з яких можна довідатися про життя в ін-

ших країнах. Усі видані нами українські письменники неподібні між собою, але всі вони допомагають нам зрозуміти Україну і, до того ж, роблять це дуже цікаво з літературного погляду».

ЛІРИЧНИЙ ВІДСТУП

Щоб бути стійкою, брехня мусить містити в собі частку правди. У певних «вузьких колах обмежених людей» панує стійке переконання, ніби поляки (принаймні Czarne) друкують тих українців, яких їм підкаже Юрій Андрухович. Частка правди в цьому випадку полягає в тому, що Андрухович у Польщі – найвідоміший наш письменник, чітко думкою раз по раз цікавляться газети й журнали, телебачення та радіо. Цікавиться, звісно, і Czarne. Та що там Czarne: он і редактор німецького гіганта Suhrkamp Катаріна Раабе у розмові з Євгенією Білорусець згадує, що першим з-поміж українців вони видали Андруховича, а потім – завдяки його рекомендаціям – Жадана і Дереша (після цієї розмови Suhrkamp надрукував ще й Прохаська).

Одне слово, Андрухович справді рекомендує – і полякам, і німцям (а може, з огляду на мапу поширення його книжок, і ще десяткові країн), допомагаючи в такий спосіб колегам по перу. Але дружня рекомендація і вихід книги – це різні речі навіть для польських видавництв, не кажучи про західніші.

Показовий приклад: два роки тому загинув молодий польський письменник Мірек Нагач. Він був «літературним сином» Анджея Стасюка, і перші три його книжки видало саме Czarne. Однак четверту – роман «Незвичайні пригоди Роберта Робура» – видавни-

Інститутом книжки та кількома видавництвами фестиваль Teraz Ukraina, який охопив шість найбільших міст Польщі. Його учасниками стали Юрій Андрухович, Оксана Забужко, Микола Рябчук, Тарас Прохасько, Назар Гончар, Наталка Сняданко, Сергій Жадан, Андрій Бондар, Галина Крук, Остап Сливинський, Любо Дереш і російськомовний Андрій Курков.

Jurij Andruchowycz. *Tajemnica*. – Czarne, 2008. Переклад – Міхал Петрик

Абсолютним лідером з-поміж виданих у Польщі українських письменників залишається Юрій Андрухович. І це не становить жодної таємниці.

Sofija Andruchowycz. *Siomga*. – Czarne, 2009. Переклад – Міхал Петрик

Щойно видана «Сьомга» Софії Андрухович уже збирала понад десяток – переважно вельми прихильних – рецензій у провідних виданнях Польщі включно з «Газетою Виборчою».

Taras Prochaško. *Z tego można zrobić kilka opowieści*. – Czarne, 2007.

Переклад – Рената Руснак
Було б дивно, якби видавництво, назване на честь села в Карпатах, не надрукувало жодної книжки Тараса Прохаська. Як і дві попередні («Інші дні Анни» та «НепрОсті»), «З цього можна зробити кілька оповідань» переклала Рената Руснак.

цтво відхилило. Невдовзі Нагача не стало. Моніка з Анджеєм дуже любили Мірека, вони дотепер опікуються його матір'ю, але публікувати «Роберта Робура...» все одно категорично відмовилися, бо вважають, що цей роман не відповідає принципам їхнього видавництва. Здається, достатній доказ того, що зі згаданими українськими авторами Czarna працює не лише завдяки протекції.

ЛЮБЛЯТЬ – НЕ ЛЮБЛЯТЬ

Де є чемпіон, там мусять бути й інші учасники перегонів. Зокрема Prószyński і S-ka, в якому вийшли друком Дереш із Ірванцем, або W.A.V., яке познайомило поляків із «Польовими дослідженнями з українського сексу» та збіркою

дана й Тараса Прохаська) і Тарасове ж «Спалене літо».

Має поміж поляків своїх симпатиків і українська поезія. По-перше, це перекладач (тобто спочатку відомий поет) Богдан Задура. За останні кілька років у його перекладах з'явилися окремими книгами «Пісні для мертвого півня» Юрія Андруховича, Jogging Андрія Бондаря, «Історія культури початку століття» Сергія Жадана, «Рухомий вогонь» Остапа Сливинського, «34 вірші про Нью-Йорк і не тільки» Василя Махна й антологія «Вірші завжди вільні» (20 поетів, так би мовити, від Дмитра Павличка до наших днів). По-друге, це видавництво Biuro Literackie, яке власне й оприлюднило ці книжки (крім Бондаревої), а також збірку Андруховича «Екзотичні птахи і рослини» у перекладі Яцека Подсядла.

Тепер – запитання: чи відображення української літератури у польському (ширше – європейському) дзеркалі є об'єктивним? Ні, не є. Бо воно взагалі об'єктивним не буває. Українських письменників, яких «пересічно освічений» європеець не читає, можна більш-менш розбити на три групи. Перша група – це, як не сумно, наша класика. Та ж Катаріна Раабе із Suhrkamp відверто каже, що Жадан і Дереш мають свою аудиторію, «Культ» узагалі став у Німеччині бестселером, але «поки що не близькі Шевченко та Франко, хоча вони й перекладені». Зрозуміло, пані Раабе не стверджує, ніби Жадан із Дерешем видатніші за Кобзаря з Каменярем. Просто бувають письменники близькі, а бувають не близькі. Зрештою, націтворюча (і націоналістична) література, як правило, є літературою внутрішнього корис-

тування і рідко стає близькою представникам інших націй: не подають вони руку козакові, їм своїх «козаків» вистачає.

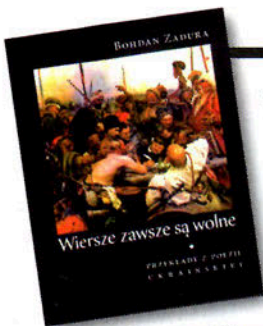
Друга група – це наші прости-туйовані «народники», які намагаються пафосом і «кров'ю серця» компенсувати безнадійну стилістику, від чого та стає ще безнадійнішою. Особливо ефектно звучать їхні погрози, мовляв, от перекладуть нас – тоді побачите. Вже бачу: одну з найкращих (серйозно) книжок цього дискурсу – «Націю» Марії Матіос – поляки три роки тому переклали. І що? Де реакція? За бажання тут можна зацікавити всевітньо антиукраїнську змову. А можна тверезо запитати себе: «Чи багато українських селян читали, припустимо, Дороту Масловську?» Мабуть, ні, бо навіщо їм таке? Але якщо, умовно кажучи, жителів села Матіос не цікавить проза Масловської, то чому жителів міста Масловської має цікавити проза про село Матіос?

Нарешті третя група – це висока українська поезія від раннього Павла Тичини до, скажімо, Ігоря Римура та проза на зразок Миколи Хвильового чи Майка Йогансена. Грошей на такий літературі закордонні видавництва не зароблять, але її присутність у світі суттєво покращила б наш культурний імідж. І ось аж тут настає черга держави. Причому, головне – щоб вона нічого не вигадувала, а просто перейняла досвід, наприклад, краківського Інституту книжки, який за кілька років встиг фінансово підтримати видання 800 польських книг у майже 50 країнах. А поки в нас такого інституту немає, краще не мучити себе запитаннями: «Чому ми їхнього Герберта знаємо, а вони нашого Стуса – ні?»

«УКРАЇНЬКА КУЛЬТУРА ПОКАЗАЛА МОДЕРНЕ ОБЛИЧЧЯ, ДОСТАТНЬО ВІДМІННЕ, ЩОБ ЗАЦІКАВИТИ, ТА ДОСТАТНЬО ВПІЗНАВАНЕ, ЩОБ БУТИ ЗРОЗУМІЛИМ»

оповідань «Сестро, сестро» Оксани Забужко. За словами керівника відділу авторських прав W.A.V. Бланки Восков'як, «ідея видати Забужко була дуже вдалою, що підтверджують відгуки як критиків, так і читачів. Крім того, «Польові дослідження...» ми вже й перевидали, а це в нас трапляється нечасто».

Тим часом видавництво Nem-rod активно взялося за літературу есеїстичного характеру, як-от «Сни про Європу» (шестеро наших від А до Z), «Львів. Три есе» (Сняданко, Іздрик і Юрко Прохасько), «Україна» (фотоальбом із текстами Жа-

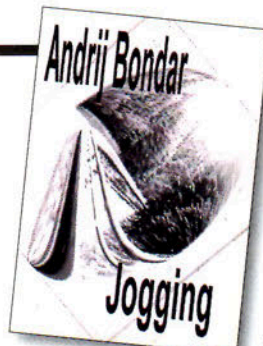
Wiersze zawsze są wolne: Przekłady z poezji ukraińskiej. – Biuro Literackie, 2007 (wydanie II). Переклад – Богдан Задура. До антології української поезії в перекладах Богдана

Задури увійшли вірші двадцяти поетів – від Дмитра Павличка й Емми Андєвської, через «бубабістів» і «лугосадівців», до Андрія Бондаря та Остапа Сливинського.

Twórczość. – №12, 2005. Присвячений Україні грудневий номер за 2005 рік найстарішого в Польщі «товстого» літера-

турного журналу Twórczość містить тексти улюбленців польської аудиторії – Андруховича, Жадана, Ірванця, Сняданко, Бондаря, Неборака.

Andrii Bondar. Jogging. – Mamiko, 2005.

Переклад – Богдан Задура і Адам Відеман. Крім Задури, до перекладання віршів Андрія Бондаря долучився інший відомий польський поет і прозаїк Адам Відеман. На відміну від більшості збірок віршів сучасних українських авторів, яких видало Biuro Literackie, Jogging вийшов друком у Mamiko.

КИЇВ 106.0 FM

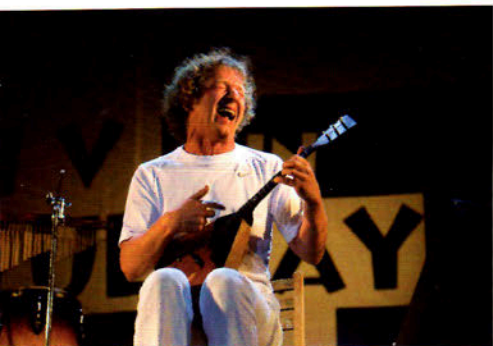

Працюємо для Вас
24 години на добу

ЛІТНЯ ТЕРАСА
м. Київ, вул. Городецького 5
Телефон: 279-5422, 279-6822
у житті-як у кіно...

Джаз-есперанто

У Коктебелі відбувся перший Міжнародний фестиваль Live in Blue Bay

Автор:
Вікторія
Поліненко

Топонім «Коктебель» є ключовим для шанувальників джазу, які відвідують Крим у той час, коли школярі з батьками вже роз'їхалися, море все ще тепле й природа наочно доводить, що в неї поганой погоди не буває. Тому порівняння двох імпрез – Koktebel Jazz Festival і Live in Blue Bay – неминуче (хоча організатори останнього старанно відхрепують від будь-яких аналогій).

Позиціонуючи себе як лідера «правильного open-air руху», 7-річний «Джаз Коктебель» поступово дрейфує від заявленого у назві напряму до якнайширшого музичного сусідства: цьогоріч рок-виконавці, адепти етніки та ді-джеї із джазменами будуть тут на рівних. Натомість немовля Live In Blue Bay поки про свободу й братерство говорить тільки джазовими термінами. А рівність розуміє як шанс вийти на сцену і молодим артистам, і гуру синкпованої справи.

Щоправда, початківців або маловідомих учасників на дебютному форумі було не рясно: Live in Blue Bay ставку зробив на перевірені кадри. А безплатний доступ на концерти забезпечив якісний «зворотний зв'язок» – випадкові перехожі зазирали і йшли далі, віддані джазу меломани слухали, танцювали, медитували просто неба. І, треба віддати належне, терпляче перецікували заповнені «бородаками» анекдотами від конферанسه паузи в програмі – таку чуйність зустрінеш не на кожному фестивалі, локація якого

пов'язана не лише з іменами класиків, а й із назвою алкогольного бренда, чия продукція в улюбленій місцині Максиміліана Волошина успішно заміняє пиво.

Так само як із наближенням ночі поліпшувався настрій публіки, під час Live in Blue Bay зростав і рівень музичного напруження. Розігрівати аудиторію в перший день імпрези довірили колективу, від якого звуків джазу зазвичай не очікують, – оркестру МВС Кримської автономії. Cherkassy Jazz Quintet гідно підтримав колега, а з появою тріо Сергій Манукян (клавіші, вокал), Аркадій Овруцький (бас-гітара) та Дмитро «Бобін» Александров (тенор-саксофон), здається, поміж слухачів байдужих уже не залишилося. Причому в усіх сенсах «небайдужих». Пані бальзаківського віку ділилася враженнями з подругою, намагаючись перекричати Манукяна: «Хіба це спів? І слів не розібрати. Краще б Пугачову запросили – у неї і тексти, і смисли». Частково ця жіночка мала рацію: слів майже не розібрати, адже Манукян – майстер скету, вокалу з вербальною підтекстовкою мелодії, що має звуконаслідувальний характер. Джазмен голосом заміняє оркестр і зоопарк водночас, у цьому смисл цієї техніки й потужний імпровізаційний потенціал.

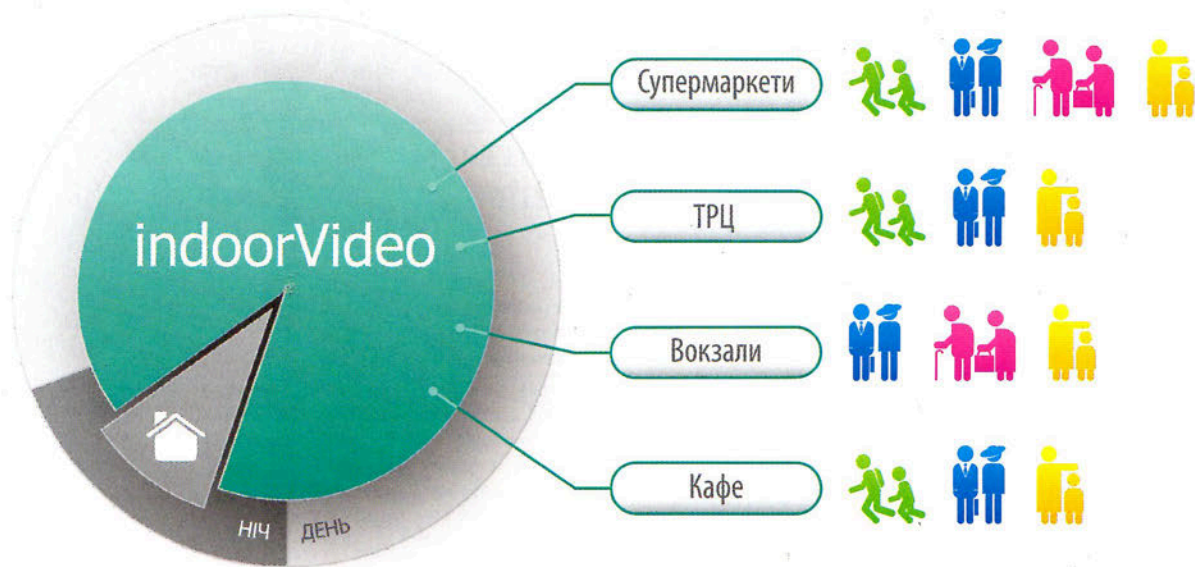
Бестіарні порівняння напрошуютьс'я й тоді, коли дивився на гру Енвера Ізмайлова. Я не обмовилася: споглядати, як ластівками пурхають пальці гітариста,

не менш цікаво, ніж слухати виконуваним ним композиції. Взагалі Live in Blue Bay примудрився зібрати джазменів, яким театральність якщо не матір, то рідна тітка. Сказати про польського вокаліста Марека Балату «сильний джазовий артист» – все одно що промовчати: його голос забирається на скрипкову висоту й за мить падає каменем у застрашливому хрипі, а сам музикант продовжує пританцьовувати й диригувати. Ніно Катамадзе свою частину концерту починає піано, щоб поступово дійти до фортиссимо на розрив аорти.

І чи не найбільші оплески водночас за виконавський талант і акторську майстерність заслужив Алексей Архіповський, який особисто мене примирив із балалайкою. В його руках російський народний інструмент – гітара Гендрікса і бензопилка «Дружба», інструмент Паганіні й грюкіт сусідського ремонту, віолончель Ростроповіча та скавчання койота. Децю втихомиритися фестивалю вдалося лише у фіналі – зусиллями латвійського колективу Twin-Town, ф'южн тріо «Паніка» та ліричного (не зазвичай, а саме цього вечора) Алексея Козлова.

У майбутньому ініціатори Live in Blue Bay обіцяють: 1) проводити імпрезу в кожні перші вихідні вересня; 2) розірвати європейську герметичність запрошенням учасників з інших континентів; 3) нарешті, зберігати вірність джазу – універсальній мові, що об'єднує. ■

ХТО ДИВИТЬСЯ РЕКЛАМУ ВДОМА?

ПрессКом® ADVERTISING

Всеукраїнський IndoorVideo оператор
www.presscom.ua

**АВТО
РАДІО**

**ОФІЦІЙНИЙ ГОЛОС
АВТОШОУ НА СТОЛИЧНОМУ**

ГогольFest – 2009

Понад два тижні мистецького розмаїття за принципом «без жодних принципів»

Автор:
Катерина
Іващенко

Осяяний Гоголевим духом фестиваль сучасного мистецтва обраного середо не зраджує, надаючи рівні права для візуальних, звукових і словесних практик – відповідно до сьогоденної тенденції нівелювання вододілу між різними арт-підрозділами. І хоча буквально іменем і творчістю Миколи Васильовича не зловживають, запрошені на імпрезу «нащадки» класика повинні у власних генах мати експериментальну хромосому, яка відповідає за світовий художній поступ.

Шанувальники Мельпомени і Талії матимуть нагоду відвідати вистави «Розпусник» (Новий театр на Печерську, 18 вересня), «Жінка з минулого» («Вільна сцена», 19 вересня), «Гравці» (Театр на Подолі, 20 вересня), «Палата №6/Underground» (діяство Радун Поклітару – Національна опера України, 21 вересня). А фанати творчості Андрія Жолдака зможуть дістатися аж до Черкас – тут у місцевому драмтеатрі ім. Т. Шевченка ще раз покажуть виставу «Ленін love, Сталін love» (22 вересня). Репертуарні спектаклі демонструватимуть як публіці, котра з певних причин ще не встигла їх відвідати, так і кураторам та директорам європейських фестивалів, запрошеним на український театральний show-case.

Іншим ловцям прекрасного вистачить щоденного хаджу до поділеного на різного ґштубу сцени та експозиційні зали «Мистецького Арсеналу» (вул. І. Мазепа, 30), де з 11 до 27 вересня триватимуть вистави, концерти, перформанси, літературні презентації, майстер-класи, виставки та міні-імпрези, зокрема, Dutch Punch (сучасні музика, кіно та візуальні мистецтва Голландії; 10–13 вересня) і Moloko Music Festival (19 вересня). ■

● 11 вересня, 20.00,
Концертна сцена
Саша Фролова. Концерт-перформанс

Її можна було б назвати сучасною версією Жанни Агузаровой, але Саша Фролова значно розширила репертуар космічної божевільної. Вона творить мистецтво тут-і-тепер, сполучаючи електронні звуки з поезією та арт-перформансами. Джерела успіху – пластик, силікон і поліетилен, ядучі кольори, аніме-образи, захоплення уфологією та завжди гарний настрій.

● 12 вересня, 19.00,
Театральна сцена
Ніколь Сейлер. «Нінґйо»

Ninguo – це маріонетка стародавнього театру Бунраку, «на зріст» майже як доросла людина й завдяки спеціальним механізмам рухлива; але й «русалка» в перекладі з японської. Швейцарка Ніколь Сейлер в однойменній хореографічній виставі залучає обидва культурні сенси, використовуючи замість лялькових шарнірів сучасні відео-й аудіозасоби.

● 13 вересня, 18.00,
Мала театральна сцена
Фьодор Павлов-Андрєєвіч. «Старухи»

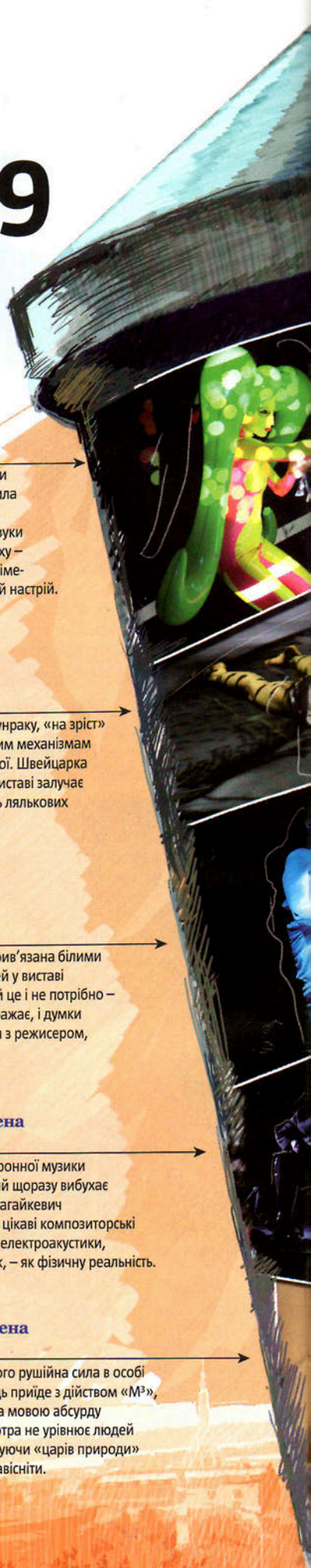
Діяство, натхненне текстами Даніла Хармса: прив'язана білими простирадлами до стільця виконавиця всіх ролей у виставі Степаніда Борисова практично не рухається. Та їй це і не потрібно – голосом якутська співачка і мертвих бабусь зображає, і думки автора озвучує, ще й іноді встигає перемовитися з режисером, відповідаючи на його критичні репліки.

● 14 вересня, 21.00, Концертна сцена
Алла Загайкевич. «EM-Vізія-2009»

Міжнародний проект експериментальної електронної музики «EM-Vізія» подібний до незгаслого вулкана, який щоразу вибухає авангардною естетикою. Його кураторка Алла Загайкевич стверджує: академічна електроніка – передусім цікаві композиторські рішення, які можуть розуміти не тільки гурмани електроакустики, але й будь-хто, здатний відчувати звуки на дотик, – як фізичну реальність.

● 16 вересня, 19.00, Театральна сцена
Mr. Kubic, «M³»

Творче об'єднання Mr. Kubic – це насамперед його рушійна сила в особі Фернандо Санчеса-Кабезундо. До Києва іспанець приїде з діяством «M³», в якому виступить режисером і актором. Вистава мовою абсурду й клоунади досліджує сьогоденну уніфікацію, котра не урівнює людей у правах, а знищує будь-які відмінності, примушуючи «царів природи» тупитися в однотипних коробках і потихеньку навісніти.

• 19 вересня, 16.00,
Концертна сцена
Moloko Music Festival #2

MMF презентуватиме b-side проекти (себто необов'язкові за характером, додаткові). Серед цьогорічних несподіванок – співпраця Ольги Пулатової (Flëur) з російським гуртом Verba, саунд-розробка трійці з Esthetic Education під назвою piss&laugh і за несподіваною участю Каші Сальцової («Крихітка Цахес»), виступи американця Адама Гріна, шведської електро-поп-групи Tickle Me та Сергія Бабкіна (екс-5'Nizza).

• 20 вересня, 19.00,
Національний академічний театр ім. І. Франка
Дмитро Богомазов. «Гамлет»

У цій виставі немає місця стандартам: найновіший переклад Юрія Андруховича, сценографія Олександра Друганова, хореографія в стилістиці фізичного театру Лариси Венедиктової та режисура Дмитра Богомазова, в чійх метафоричних виставах гармонія завжди перевіряється алгеброю. Персонажі п'єси в трактуванні постановника – бранці долі, й усе, що з ними відбувається, нагадує шахову партію, де самі фігури за розстановку сил на дошці не відповідають.

• 24 вересня, 19.00, Театральна сцена
Театр «У моста», «Красуня із Лінена»
• 25 вересня, 18.00, Театральна сцена
Театр «У моста», «Череп із Коннемари»

Пермський театр «У моста» з «Ліненської трилогії» Мартіна МакДонаха представить перші дві частини. Сумна комедія «Красуня із Лінена» розповідає про конфлікт 70-річної старої (в блискучому виконанні актора Івана Маленькіх) та її вже немолодої дочки. У «Черепі...» лейтмотив жажливого повсякдення уособлює дивакуватий підліток, якому «пощастило» за добу пережити стільки, скільки іншим не побачити за все життя.

• 25 вересня, 17.00, Літературна сцена
«Поезо-синтез»

Ще французький символіст Поль Верлен від поезії вимагав «музики, музики над усе...» Сучасні українські віршописці на опануванні інтонаціями й алітераціями не зупиняються: ось і зараз разом із сонетами й октавами пропонують не просто читання, а поетичний відео-й аудіоперформанс у спеціально розробленому з такої нагоди супроводі. Друга частина програми – показ найкращих вітчизняних зразків відеопоезії.

• 11–27 вересня, експозиційна зона
Галерея незалежного мистецтва Antin's collections,
«Актуальний Гоголь»

Іронія, стьоб, постмодерністська гра – серце проекту від галереї актора, шоумена й співака Антіна Мухарського. Під орудою «Актуального Гоголя» зібralися якщо не друзі, то однодумці: співець шахтарських буднів Роман Мінін, пересмішник Ван Гога – Владислав Шерешевський, вигадник жлоб-арту Іван Семесюк, експлуататор кічу та лубка Ігор Перекліта й анархомитець Сергій Коляда.

Три сестри

Трагікомедія «Все йде за планом» розвінчує стереотипи про німецький педантизм і врівноваженість

Фільм Франциски Мілецькі – іронічне нагадування раціональним європейцям про те, що вигадати багатфункціональну інструкцію «Як користуватися своїм життям» неможливо. «Мій фільм по-справжньому німецький, адже тільки ми можемо розпланувати все так, як герої цієї стрічки», – стверджує молода авторка. «Все йде за планом» – друга повнометражна стрічка в її кінематографічній кар'єрі. Процес перетворення порядку на хаос Мілецькі зобразила як абсурдну боротьбу рівнозначних суперників, які намарно намагаються одне одного подолати. Протидіяти цим антагонізмам здатен лише гумор, нехай і забарвлений у чорний колір. Сумна посмішка – основна реакція на дії героїв фільму, в характерах яких можна впізнати чимало знайомих рис.

Три сестри – три типажі: перша – сімейна розсудлива жінка, друга – самотня перфекціоністка, яка десять років доглядає за матір'ю, і, зрештою, третя – розкута енергійна рок-співачка. Окрім фамільного зв'язку та зрілого віку «під та за сорок», їх об'єднує бажання організувати своїй ексцентричній матері, яка очолює місцевий

аматорський театр, грандіозний день народження. Проте кожна має своє уявлення про ідеальне святкування, відтак детально продуманий ювілей перетворюється на експромт із несподіваним фіналом. Іноді в жіноче царство, що панує у стрічці, вклинюється чоловіча постать, але якось не сміливо, майже непомітно. І саме ця атмосфера фемінної емоційності та бурхливого родинного балагану ріднить фільм Мілецькі з «Поверненням» Педро Альмодовара, «Вісім жінок» Франсуа Озона та «Рейчел виходить заміж» Джонатана

Все йде за планом. – АртхаусТрафік, 2009

Анонси

11 – 13 вересня

«Джаз-Коктебель»

сmt Коктебель, АР Крим
Девіз цьогорічного фестивалю – «Окрема реальність», яку творитимуть за допомогою музики, свіжих ідей та атмосфери вічної відпустки. На двох сценах відіграють понад 40 виконавців, зокрема українці Pur:Pur, Play, Voev.Band, «Всяк випадок»; гості з Білорусі («Серебряная свадьба» й CherryVata) та Росії (Alissidjazz, Antonic). Також відбудеться прем'єра спільного проекту «Гайдамаків» і польського Voo Voo. Хедлайнерами стануть британці Oi Va Voi, угорці Djabe та зірка світової величини британець Кортні Пайн.

11 – 13 вересня

Кінофест Dutch Puhcn

Кінотеатр «Жовтень» (Київ, вул. Костянтинівська, 26)
Вперше в Україні – панорама голландського відеоарту й експериментального кіно від його класичних зразків до найкращих робіт сучасних режисерів. Обійшовшись без тематичних добірок, фестиваль представить кілька програм: поетичні короткометражки з Роттердама, ретроспективу фільмів нідерландських метрів Франка Зварчеса та Паула де Ноойера, добірку амстердамської анімаційної імпрези Klik і стрічки режисера-концептуаліста Марти Колбурн. Фільми демонструватимуться мовою оригіналу з українськими субтитрами.

12 вересня, 19.00

«Діти Ночі: Чорна Рада 6»

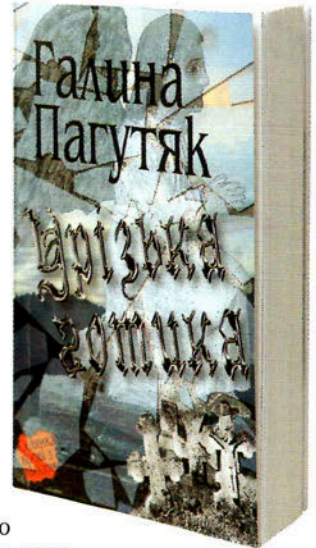
Клуб «Бінго» (Київ, пр-т Перемоги, 112)
На Київ насувається найбільший Міжнародний готичний фестиваль року, де переплітаються музика, візуальні технології, арт-перформанси і танцювальні техніки. Електронно-індустріальна естетика, похмура романтика та експеримент – три «кити» цього еkleктичного дійства. Цього року «дітей ночі» розважатимуть британські готик-гурти Attrition, Imprint, Novus UK, латвійська формація Whore Glamourgata, росіяни Otto Dix та Infected Desire. Спеціальний гість – вокаліст групи Melotron Енді Крюгер.

КНИГА

Убивча сила

Велика проза Галини Пагутяк балансує на межі жанрів і стилів: шальки терезів схиляються в бік то альтернативної історії, то магічного реалізму (термін напрочуд недолугий, але що вдієш – прижився), то готичної літератури. Про останнє свідчить роман «Урізька готика», підгрунтям для якого став нарис Івана Франка «Спалення опирів у селі Нагуєвичах у 1831 році». Йдеться не про зубатих кровожерів, які не люблять сонячного світла. Опир – прикарпатський відьмак, наділений великою енергією. Тим страшнішою, що вона дозволяє «потинати» людей на відстані – тих, «кого не шкода», а вибір, звісно, робить сам чаклун, своєрідний санітар суспільства. Мешканці Урожа Петро і його син Орко, отець Онуфрій, місцевий аристократ пан Болеслав, зайти Юліан-фотограф і Влодко, який намовляє селян їхати до Америки, зустрінуться на короткий час, щоб узяти участь у детективних подіях, говорячи сучасною мовою. Подіях, що не мають логічного пояснення, а тому атмосфера містичного жаху й маніакальної підозрливості чимдалі згущується, щоб насамкінець спалахнути відкриттям якщо не всіх, то деяких таємниць. Подіях зовнішньо не інтенсивних, але цілком достатніх, щоб саспенс відбувся, а текст не відпускав до останньої сторінки.

Галина Пагутяк.
Урізька готика. –
К.: Дуліби,
2009

Демме. Приємно, що завдяки вміль режисурі та сильній акторській грі фільм «Все йде за планом» не надто програє порівняно з роботами метрів, щоправда, широкої популярності він так і не здобув, лишаючись у категорії фестивального кіно з кількома нагородами міжнародних кіноімпрез. Але коли йдеться про гарний взірєць «камерної» стрічки для домашнього перегляду, ця обставина є радше перевагою, ніж недоліком.

Наталія Петринська

Ігор Крук

14–15 вересня

Зустріч із Ольгою Токарчук

14 вересня, 17.00
КМА (Київ, вул. Сковороди, 2)
15 вересня, 18.00
Книгарня «Є»
(Київ, вул. Лисенка, 3)

Письменниця Ольга Токарчук – одна з найвідоміших польських авторів у світі, підтвердженням чого слугують престижні міжнародні літературні премії та численні переклади текстів. Зокрема, українською вже вийшли друком чотири її книжки. Як наш читач сприймає психологічну прозу Токарчук, авторка зможе відчувати безпосередньо – зустріч зі студентами, кількогадинне спілкування з прихильниками та круглий стіл, присвячений доробку літераторки, мають розставити крапки над «і» у полеміці щодо масштабу її творчості.

16 – 20 вересня

«Червона Рута»

Літній театр (Чернівці, парк культури імені Шевченка)
Театр імені Ольги Кобилянської (Чернівці, Театральна пл., 1)

У ювілейному фестивалі сучасної пісні візьмуть участь майже 400 молодих артистів. Найкращих журі визначатиме за оригінальністю та неповторністю в поєднанні з питомо українською манерою виконання. Гала-концерт переможців відбудеться 20 вересня (14.00, Літній театр), але крім музики імпреза тішитиме художніми виставками, театральними виставами, показами вітчизняних кіноробіт, книжковим ярмарком і фольклорним міні-фестивалем «Свято врожаю».

17 вересня, 20.00

Концерт Олексія Ревенка

Музей «Золоті ворота» (Київ, вул. Володимирська, 40а)
Наче *perpetuum mobile*, композитор, співак, поет і музикант Олексій Ревенко невтомно трудиться в царині акустичної неокласики та неоромантики. Часто у несподіваних ансамблях з колегами й однодумцями. Цього вечора гітарист разом із піаністом Дмитром Кірносом презентуватимуть диск View Creator («Скульптор погляду»).

До альбому ввійшли виконані унікальним дуєтом композиції, в яких не просто звучить музика, а формується саунд-простір, здебільшого в імпрровізаційній манері.

Щоденна «Віа-Гра»

Про «креативне» шкільне виховання

Вікторія Герасимчук, «Тиждень»

Поки Міністерство освіти зайняте глобальними реформами, а Національна експертна комісія з питань захисту суспільної моралі рекламує Сашу Барона Коена, порнографія (у широкому значенні цього слова) облаштувалася на обкладинках і сторінках шкільних щоденників. Силконові поп-дівки, герої вульгарних серіалів, курці – все це тепер вивчають у школах якщо не на уроках, то на перервах.

На вулиці вже середина вересня, однак на столічному ринку Петрівка ще повним ходом іде закупівля товарів до школи. За зошитами стоять черги. «Сатрі, «Ранетки!», – чується то ліворуч, то праворуч. Я «пасатрела» – справді, приблизно кожен другий (!) щоденник на ятках прикрашений написом «Ранетки» і молодими обличчями героїв серіалу. Альтернатива – такі самі яскраві й позбавлені будь-якого художнього смаку обкладинки з «Кадетством», «Моей прекрасной няней» та персонажами із зовсім вже не дитячого, повного масних жартів «Счастливы вместе».

Найкреативніша із «серіальних» – обкладинка з написом «Кремлёвские курсанты». На «захисному» фоні – Кремль, Собор Василія Блаженного, молодики у військовій формі. Перегортаєш першу сторінку... Гімн України поруч із гербами міст та Державним гербом. Далі в щоденнику – цитати з «Кобзаря» Тараса Шевченка, цікаві факти про Україну, «калиновий» декор. Усе це разом називається «Найрозумніший щоденник». І справді, чимало українських державних діячів вважають багатовекторність найрозумнішою політикою.

Утім, Юлія Тимошенко вирішила обійтися без натяків і агітує школярів напряму – в кількох столічних школах дітям роздали щоденники з «тигром Юля». Хід, у принципі, не новий – ще на парламентських виборах-1998 у школах розповсюджували календарики з портретами першої п'ятірки СДПУ(о). У скрутні 1990-ті календариками не розкидалися, тож діти цілий рік милува-

лися мармизами Віктора Медведчука та Григорія Суркіса.

Якщо судити з оформлення щоденників, кожен школяр має тямити у шоу-бізнесі, розрізняти солісток групи SMS і знати біографії Юри Тітова і Лери Маскві. Оповідки про творчий шлях цих та інших видатних естрадних виконавців прикрашають кожную сторінку «СуперЩоденника» та просто щоденників. Такий собі мікс навчального приладдя і журналу COOL. Хоча журнал COOL принаймні пропагував здоровий спосіб життя, тоді як на обкладинку одного зі щоденників помістили футболіста Олександра Шовковського із сигарою в зубах. Непогано шкільна поліграфія готує і до курсу анатомії. Ані Лорак, солістки «ВІА Гри» та інші шоуледі люб'язно надали дітям можливість у класі та поза-класно вивчати анатомію молочних залоз. Чоловічі груди в школах представляє Віталій Козловський в сорочці без гудзиків.

Прості білі щоденники з трафаретом «учня (учениці) _____ класу школи _____» були дефіцитом ще 10 років тому. Тепер їх узагалі не знайти. Можна купити однотонний червоний чи блакит-

ний щоденник – їх обирали батьки, які завважливо вирішили супроводжувати дітей у передшкільному шопінгу.

Я впевнена, що пропозиція на шкільних базарах насправді не відображає реального попиту. Так, учні купують щоденники з «Ранетками», але лише тому, що їм немає гідної альтернативи. Як, до речі, й серіалу – що пропонує замість нього і йому подібних сучасне телебачення, окрім викопного «Бeverлі Хілс»? Тим більше не подобаються гламурні щоденники і вчителям – багато хто з них цілком слухно забороняє заводити на свій предмет «мордатий» зошит. Можливо, Міністерству освіти потрібно все ж таки втрутитися в цей дикий ринок (адже українські чиновники завжди готові провести який-небудь тендер). Та поки що вся надія на батьків, оскільки поліграфічні підприємства і торговельні центри явно не мають наміру виховувати у школярів гарний смак. ■

ПОРНОГРАФІЯ ОБЛАШТУВАЛАСЯ НА ОБКЛАДИНКАХ І СТОРІНКАХ ШКІЛЬНИХ ЩОДЕННИКІВ

НОВА ХОЛОДНА ВІЙНА

ЯК КРЕМЛЬ ЗАГРОЖУЄ І РОСІЇ І ЗАХОДУ

СВІТОВИЙ БЕСТСЕЛЕР ВИДАНИЙ 17 МОВАМИ

Якщо Захід не почне вигравати нову "холодну війну", поки може, в майбутньому йому доведеться набагато сутужніше...

Згодом ціна буде вищою - можливо, такою високою, що Захід уже не зможе сплатити її...

Едвард Лукас

ВЖЕ В КНИГАРНЯХ "Є"!

м. Київ, вул. Лисенка,3, тел.: + 38 (044) 235 88 54
м. Харків, вул. Сумська,3, тел.: + 38 (057) 731 59 49
м. Львів, просп. Свободи,7, тел.: + 38 (032) 272 85 74

м. Івано-Франківськ, вул. Незалежності,31, тел.: + 38 (0342) 72 25 02
м. Володимир-Волинський, вул. Ковельська,6, тел.: + 38 (03342) 2 19 57
Гуртовий продаж: +38 (044) 351 13 04

Експресивний самурай

Mitsubishi Lancer X Sportback може на низах, хоче на верхах

Автор:
**Володимир
КУЗНЕЦЬКИЙ**

Пізній вечір четверга, центр Києва, напівпорожнє перехрестя бульвару Тараса Шевченка та вулиці Володимирської. На старті перед світлофором три конкуренти: Škoda Octavia, Ford Focus і пілотований мною Mitsubishi Lancer X Sportback. Починаю рух, шойно жовте

світло перемикається на зелене. Японець чудовий на низах, чех і американець залишаються позаду. Але буквально за хвилину з рокотом двигуна мене обганяє побратим – Evolution. Нічого, йому, потужному і спритному, можна, нехай жене – все одно зустрінемося на наступному світлофорі.

Червоний, жовтий... Ні, з Evolution, який розмінює першу сотню лише за 5–6 секунд, Lancer X Sportback тягатися не в змозі. За великим рахунком, спортивним цей автомобіль роблять експресивна корма зі спойлером і пелюстки перемикання передач під кермовим колесом. Хоча в принципі робота 1,8-літрового

ЕКСТЕР'ЄР.
Спортивність
Mitsubishi Lancer
X Sportback –
в експресивному
дизайні

двигуна потужністю 143 к. с. вражає. Трохи більш ніж 11 секунд потрібно Sportback, щоб прискоритися до 100 км/год. Автівка, оснащена механічною коробкою перемикачів передач, розмінює першу сотню ще швидше – за 10,4 секунди.

На Бориспільській трасі з'ясовую, що двигун Mitsubishi Lancer X Sportback спокійно, без надриву й постукувань, приємних багатьом малолітражкам, розганяє автомобіль до 190 км/год. На підвищених швидкостях проявляється його беззаперечне достоїнство – відмінна керуваність і стійкість. Не в останню чергу цьому сприяє жорсткувата підвіска:

фірмова стійка Макферсона спереду, ззаду – незалежна багатоважільна. Слід зазначити, що чимало виробників комплектують автомобілі в такий спосіб, однак Mitsubishi досяг вражаючого ефекту: на відміну від багатьох конкурентів на швидкостях 120–140 км/год Sportback не зачіпав днищем асфальтовано-польових доріг Київської області. При цьому кліренс авто не такий вже й великий – 15 см.

Утім, ще раз наголошую, Lancer X Sportback не призначений для реактивних польотів. Скинувши швидкість до 120 км/год, зафіксувавши її круїз-контролем і зайнявши другий або третій ряд на Бориспільській трасі, можна перевірити парусність та переконатися, що авто стійко тримає курс, коли його обганяють потужніші й важчі машини. Шуми в салоні в процесі їзди терпимі, а витрати пального цілком прийнятні: 11,1 л на 100 км відстані в міському циклі, 6,2 л – у замському.

Sportback чудово відгальмує. Петляючи порожніми вуличками на околиці столиці, різко набираючи й скидаючи швидкість, можна отримати безліч приємних вражень. Щоправда, у повороти слід вписуватись акуратно. Своєрідною платою за гостроту реакцій автомобіля на натискання педалей газу і гальма є шкідлива звичка зіскакувати з траєкторії при різких поворотах.

Інтер'єр Lancer X Sportback – на любителя. Особисто мені подобається, коли в салоні немає нічого зайвого, а те, що є, виконане добротно. Передня панель разом зі шкіряним кермом практично без змін перекочувала в Lancer X з Mitsubishi Outlander XL, хоча якість матеріалів трохи знизилася (аналогічна седану). Показання приладів читаються добре як у темряві, так і в сонячну погоду – завдяки кільком режимам підсвічування приладової дошки. До речі, за надання додаткової інформації у Sportback відповідає повноцінний бортовий комп'ютер.

У базовій комплектації для свого С-класу автомобіль нафарширований усім, чим тільки можна: дзеркала з електропри-

ФОТО: ОЛЕКСАНДР ЧЕРКЕНЬОВ

ФОТО: ОЛЕКСАНДР ЧЕРКЕНЬОВ

ІНТЕР'ЄР.
Ергономіка
на висоті

водом та підігрівом, клімат-і круїз-контроль, дві фронтальні та дві бічні подушки безпеки, фірмова аудіосистема, ABS, EBD, підігрів передніх сидінь, шкіряне кермо, бортовий комп'ютер, центральний замок тощо. Опційно – датчик дощу, CD-чейнджер на шість дисків, задній спойлер тощо.

Зауважу, що Mitsubishi Lancer X Sportback отримав п'ять зірок (найвищий бал) за підсумками краш-тестів EuroNCAP. На щастя, у процесі тест-драйву не довелося перевіряти ефективність фірмової технології безпечного кузова. ■

Українські та польські школярі відтворювали рух «Солідарності» у Гданську та протестували проти комунізму у Львові

Наприкінці серпня на вулицях Львова можна було побачити підлітків у білих футболках: вони бігали містом, зазираючи у карти, ходили тісною зграйкою за екскурсоводом або пересувалися довжелезною вервечкою, вишикувавшись за давньою традицією львівських студентів у «гусака». 40 школярів зі Львова та Гданська взяли участь у міській грі «Антикомуністична опозиція у Львові та Гданську», приуроченій до 20-ї річниці падіння комунізму в Центральній та Східній Європі.

Гра, організована спільно Польським Інститутом у Києві, львівським Центром міської історії Центрально-Східної Європи та гданським Європейським центром Солідарності, стала першою спробою спільного українсько-польського уроку історії. Причому урок було побудовано у формі навчальної гри, що відбулася у місцях, де безпосередньо вершилася історія.

ІСТОРИЧНА РЕКОНСТРУКЦІЯ У ГДАНЬСКУ

Гра мала на меті показати дітям події й атмосферу 1980–1990 років у Польщі й Україні. Відбувалася вона у два етапи, перший з яких проходив 7–10 серпня у Гданську. Саме це польське місто стало колискою профспілкового руху «Солідарність», що зародився серед працівників Гданської верфі імені Леніна.

«Подібні міські ігри (так звані квести. – Авт.) часто проходять у Гданську, але міжнародну гру ми організували вперше, – каже співробітник музейно-архівного відділу і бібліотеки Європейського центру Солідарності Конрад Кнох. – Учасники не були між собою знайомі, до того ж потрібно було подолати мовний і культурний бар'єр. І це вдалося. Чотири десятки школярів з прапорами України та Польщі ходили вулицями Гданська, виголошували польські й українські гасла. Поляк ніс український прапор, українець кричав польське гасло – у цьому, на мою думку, полягала суть проекту».

Сліди історії у цьому місті повсюдно: у місцях дії антикомуністичної опозиції створено відповідні музеї й інституції, на території верфі відкрито мультимедійний музей, повз який теперішні кораблебудівники прямують на роботу. У ньому можна не лише ознайомитися з архівними фото та відеоматеріалами, а й завітати до тогочасного магазину. А там, дивлячись на порожні вітрини, – бодай спробувати відчувати атмосферу дефіциту, яку багато хто з нас ще пам'ятає, а ось нинішні старшокласники вже вивчають на уроках історії.

«Діти мали нагоду перетворитися на польських працівників верфі, – розповідає Анна Лазар, заступник директора

ГРА В ІСТОРІЮ

ФОТО: КРИЛ РАЧУШИН

Польського Інституту у Києві. – Вони мали ознайомитися зі способами прийняття рішень і подіями, які тоді відбувалися у Польщі. Наприклад, самостійно виготовляли листівки, що закликали до участі в демонстрації, а також дискутували про те, що робити у ситуації, коли їхні громадські свободи обмежено, а права людини не дотримано. З ними працювали два волонтери: один закликав до мирного вирішення проблем, а інший – до насильницького. Діти самі мали шукати аргументи на користь того, щоб учинити

так, а не інакше». Сучасні підлітки у Гданську вирішили, що перетворення потрібно здійснювати мирним способом. До речі, наприкінці гри виявилось, що людина, яка закликала до насильства, була за сценарієм стукачем...

«Мене найбільше вразив другий день гри, – пригадує 17-річний львівський ліцеїст Назар Воробець. – Нам роздали маршрути, які ми мали пройти у підпіллі. Коли ти йдеш і бачиш міліціонера, мусиш когось із себе вдавати, щоб тебе не викрили. Ми вдавали туристів, розподілялися на групи, йшли

ФОТО: ЮРІЙ ДЯЧУШИН

різними вуличками, щоб не бути помітними. Міліціонерів ти бачиш – вони вдягнені у форму, тож і тікаєш від них. Але окрім них були ще агенти ФСБ (*насправді тогочасні працівники польської служби безпеки називалися «УБками».* – Авт.) у цивільному одязі. Їх побачити було взагалі нереально. А нас – у футболках і з плакатами – впізнати легко. І ось коли ти біжиш, а назустріч тобі чотири ФСБшники, кидають тебе на землю, вдягають наручники і ведуть у бус, наче в'язня... Мене так вели. Мій знайомий Олег удав, що йому стало погано, і втік. А коли ми потрапили у підпільний агітаційний штаб у підвалі – це було взагалі круто! Ми там малували буклети й агітаційні плакати. А потім ішли з плакатами і листівками на мітинг. Коли почався мітинг, було відчуття такого піднесення, як під час міні-помаранчевої революції». Це враження учасника від реконструкції вибраних елементів історії. Граючи роль членів опозиційного підпілля, львівські й гданські учні вивчали історію, відчуваючи себе залученими до подій минулого, приміряли на себе історичний досвід. Виглядає значно переконливіше, ніж прослухати лекцію чи прочитати абзац у підручнику.

ЛЬВІВСЬКИЙ КВЕСТ

Наступний етап гри відбувався вже у Львові. Польські та українські старшокласники розділилися на міжнаціональні

групи і вирушили містом заздалегідь спланованими маршрутами. Метою різноманітних завдань була репрезентація Львова кінця 1980-х – початку 1990-х років, у якому найактивніше відбувалися процеси національного відродження.

У фонтані на площі Ринок вивудити пляшку з підказкою, на сходах Академічної гімназії написати повідомлення, використовуючи спеціальні шифри й азбуку Морзе, а на проспекті Свободи випитати у перехожих, чиє погруддя стояло на цьому місці за часів Другої світової, – це завдання гравців в історію. «Ми зверталися польською до перехожих і якимось здогадувалися, що вони відповідали. Між собою теж розумілися – жестами, англійською, німецькою. Використовували всі мови, якими хоч трохи володіємо, щоб знайти спільну, – розповідає польська учасниця гри Ізабелла-Марія Ренк. – Найцікавіше було розмальовувати писанки, ми робили це вперше».

Авторитарна держава прагнула регулювати приватне життя своїх громадян. Відтак антикомуністичною діяльністю парадоксальним чином ставало писанкарство чи співання гаївок. «Авторитарні режими – це не абстрактні поняття, вони конкретно стосуються тебе, – каже літературознавець, есеїст, перекладач і співавтор сценарію гри Наталка Римська. – Ми запросили на гру Віру Манько, авторку книжки «Українська народна

писанка». Львів кінця 1980-х жив пошуком різних форм культурного життя, зокрема поверненням традиції писанкарства». Учасники гри розписували писанки саме у Бернардинському дворикі, тому що в ньому розташовувалося Товариство Лева. Ще на одній точці треба було обрати з-поміж інших речей одяг, який асоціюється з гаслом «make love not war», і перевдягнутися в нього. Довгі спідниці, яскраві сорочки і стильні аксесуари – цілком антикомуністичний «прикид».

Свідками історії, зустрічі із якими також була запланована програмою гри, стали Олесь Пограничний, один зі співзасновників Студентського Братства у Львові, та Наталка Римська. Вони були на той час не набагато старшими від учасників гри і розважалися переважно тим, що слухали «Радіо Свобода», видавали газету, яку їздили друкувати до Вільнюса, писали на аматорських листівках гасла «Боріться проти комунізму», тримаючи ручку загорненою в піонерський галстук, щоб не лишати на ній відбитки пальців...

Історія, особливо та, яку викладають у школі, – предмет в усіх сенсах стратегічний. Якщо українські й польські діти отримують схожі варіанти трактування історії, їхні шанси на порозуміння в майбутньому істотно збільшаться.

ЛІТАЗАРТ

На трамвайній зупинці неподалік редакції працював салон гральних автоматів – типовий придаток, традиційний для столиці. Після заборони грального бізнесу тут деякий час була пустка. Проте нещодавно, проходячи повз, помітив нову вивіску: «Книги по 15 гривень». Всередині – доволі непоганий асортимент літератури від «чтива» до наукових праць. Зажеврїла надія, що в нас таки з'явиться нове покоління, у якого запал азарту трансформуватиметься у спрагу до читання. Засмутило тільки те, що більшість представлених книжок російськомовні, ще й видані за кордоном. ■

Василь Васютин

ДАЄШ ДИРИЖАБЛІ!

Минулого тижня мені нарешті вдалося випробувати геніальний винахід київської міської влади, покликаний подолати транспортні проблеми міста, – муніципальний річковий трамвай. Це був звичайнісінький прогулянковий теплохід зі столиками, та й пасажирів, яких назбиралося з півсотні, пливли явно з відпочинковою метою, попиваючи пиво та інші дрінки. Від річкового вокзалу до району Оболонь трамвайчик плив 35 хвилин – на метро такий маршрут можна було подолати за цей час двічі. Думаю, наступним кроком мерії мають стати муніципальні дирижаблі. Користі від них теж не буде, зате кияни отримають ще один цікавий прогулянковий маршрут. ■

Дмитро Губенко

МИТТЄВА АДАПТАЦІЯ

Повертаємося з Карпат ранковим потягом. Наплічники, гірська засмага, немиті голови, пошкрябані камінням чоботи. Відчувається посткарпатський «синдром»: легка дезорієнтація, несприйняття натовпу, машин, реакція на строкаті політичні білборди: «Хто всі ці люди?» У забитій маршрутці видаємо «на автоматі»: «Зупиніть на наступній, будь ласка, пане шофере!» Від вищезначеного пана – жодної реакції. Натомість півмаршрутки повертають голови і прискіпливо на нас дивляться. Якась «тьотя» стискає тонкі губи – демонструє свій осуд. Повторюємо прохання. Нарешті. Виходячи з маршруткі, лишаємо за собою голоси незадоволення. З поверненням! ■

Наталія Петринська

Мар'яна Олійник

Роман Кабачій

Інна Завгородня

КАНДИДАТ ІЗ КРИЛЬЦЯМИ

Лише той, хто не дивиться телевізора, не помітив разючої схожості гасел рекламного ролика «Но-Шпи» і «соціальної» реклами «Вона працює». Тієї, яка, мовляв, на підтримку не лише прем'єрки, а й «кожної української жінки». Ролик «Но-Шпи» в ефірі з лютого – хто з кого змащував, зрозуміло. Креативникам БЮТУ варто поширити творчі пошуки й на рекламу інших потрібних кожній українській жінці засобів. Можна запозичити для виборчої кампанії такі слогани, як, приміром, «Досконалий вибір для жінки», «Швидкий спосіб врятувати ситуацію» (цей і ще одному кандидатові може знадобитися), «Потрібна впевненість? Обирай NN». Головне – не забути про «Сухість і комфорт щодня»... ■

ДВЕРНА ЛЮБОВ

Тема маршруток, написів у них, поведінки водіїв, супроводжувальної «музики» невичерпна. Хоч оригінальність маршрутчики можуть проявити не в усіх сферах, хіба що в тому чи іншому наборі міні-іконостасів чи написах-зверненнях до невдячних пасажирів. Несподіваним у російськомовному Миколаєві може виглядати напис «Панове! Не ГУПАЙТЕ дверима!» або ж прохання подібного ґатунку, написане п'ятьма мовами, з дописом, що китайською, на жаль, автор не володіє. Роль маршруткі на далекій Кінбурській косі виконує всюдихід «Урал» з колесами заввишки 1,5 метра, переобладнаний під салон автобуса. Так ось, над дверима – чи радше двериськами – видніє напис: «Двери закривать – НЕЖНО!» Їхню любов до дверей та б на пасажирів. ■

ВДОМА НЕ СТРАШНО

Так, я також деколи дивлюся наші страшні новини, і мені теж часами моторошно жити. А все ж я звикла думати про Україну як про країну відносно безпечну. Все пізнається у порівнянні. Іноді, помітивши галасливих підлітків у метро, я пригадую, як почувалася в таких ситуаціях за кордоном. Вони заходять до вагону, ці діти безробітних мігрантів або Perezбуджені футболні фанати, і брутально себе поведуть. А я навіть не розумію до ладу, що вони говорять. Українських хуліганів я чомусь не боюся. Хіба я не вчилася з ними в одній школі? Мені доводилося з ними стикатися, і я вмію з ними говорити – їхньою мовою. Звісно, життя небезпечно, і щось погане може статися щохвилини. Але вдома мені якось не страшно. ■

Тарифи

- безкоштовні вхідні у 62 країнах
- у 106 країнах вихідні дзвінки у межах \$0,39-\$1,00
- GPRS-інтернет від \$0,57 за 100 Kb
- абонплата відсутня
- плата за з'єднання відсутня

Зручність

- ТревелСіМка працює у 167 країнах
- незмінний балтійський номер, що стає відомим до поїздки
- номер зберігається безстроково
- можливість приймати вхідні дзвінки на Ваш український номер
- зручні цілодобові тарифи

Додатково

- безкоштовна деталізація дзвінків Online
- ТревелФакс: окремий балтійський номер для прийому fax2email
- послуга "Мобільний Перекладач"
- бонуси в програмах лояльності "Панорама" (МАУ) і "Меридіан" (Аеросвіт)
- безкоштовна доставка по Україні при замовленні продукції на суму від \$100

Продукція

- стартовий пакет містить: ТревелСіМку (за ціною \$9) та зручний для абонента баланс (від \$5)
- вибір гарних номерів
- поповнення будь-яким зручним способом

**Взяв з собою за кордон
свій мобільний телефон?
І дзвонити будеш всім?
Тоді для тебе ТревелСіМ !!**

Країна перебування	Вихід \$	Вхід	Країна перебування	Вихід \$	Вхід
Австралія	0,50	0,00	Португалія	0,59	0,00
Австрія	0,55	0,00	Росія	0,45	0,00
Болгарія	0,75	0,20	Словаччина	0,55	0,00
Велика Британія	0,59	0,00	Таїланд	0,85	0,25
Греція	0,65	0,00	Туніс	0,75	0,25
Грузія	0,55	0,00	Туреччина	0,55	0,00
Єгипет	0,55	0,00	Угорщина	0,65	0,00
Ізраїль	0,45	0,00	Фінляндія	0,55	0,00
Іспанія	0,59	0,00	Франція	0,59	0,00
Італія	0,59	0,00	Хорватія	0,55	0,00
Кіпр	0,39	0,00	Чехія	0,55	0,00
Латвія, Литва	0,55	0,00	Швейцарія	0,69	0,00
Німеччина	0,59	0,00	Швеція	0,59	0,00
Польща	0,59	0,00	Японія	0,55	0,00

Тарифи станом на 01/09/2009р.

довідка та інформація про точки продажу:

(050) 800-1001 (044) 223-8008 (098) 800-1001

w.TravelSiM.ua

кращий
дилер
2007

платиновий
партнер
2008

Додаток до ліцензії №106-1896-мд-2/01/2001 та №1063-1508-мд-4/2/2003 видав ЄКЗ

U.T.T. & C.S.C.
since 1996

укртелеком

**Унікальна
пропозиція!**

Новий тарифний план для домашнього телефону
«ДОВГІ РОЗМОВИ» – КРАЦІ РОЗМОВИ!
Унікальна можливість заощаджувати на вартості дзвінків!

- **Необмежені** місцеві розмови
- **300 хв.** на міжміські дзвінки та номери Utel
- **0,25 коп./хв.** понад пакетні хвилини на номери Utel та на всі стаціонарні
- **0,85 коп./хв.** на номери інших мобільних операторів України
- **До 75%** економії на міжнародних дзвінках
- **60 грн./міс.** фіксована плата

Тільки підключившись до пакета послуг «Довгі розмови»,
Ви менше витрачаєте і на мобільний зв'язок:

**оберіть тарифний план
«Мобільні розмови» від Utel**

з нетарифікованими хвилинами розмов і SMS
та автоматично отримайте

послугу «Сім'я Укртелеком» –

об'єднайте до трьох мобільних номерів Utel
та Ваш домашній телефон у єдину групу
для розмов без обмежень!

Ліцензії НКРЗ Серія АБ №22651 від 31.10.2005 р. ВАТ «Укртелеком», м. Київ, Бульв. Шеремета, 18.
Ліцензії ДКЗУ Серія АА №720077 від 10.02.2004 р. ВАТ «Укртелеком», м. Київ, Бульв. Шеремета, 18.
Ліцензії НКРЗ Серія АБ №22603 від 14.12.2005 р. ВАТ «Укртелеком», м. Київ, Бульв. Шеремета, 18.

8 800 506 8 800

(безкоштовно з телефонів мережі ВАТ «Укртелеком»)

www.ukrtelecom.ua